

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องผลกระทบของการค้าแรงงานต่างด้าวต่อความมั่นคงของชาติในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง กรณีศึกษา 4 จังหวัดชายแดนลุ่มน้ำโขง ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย (จังหวัดอุบลราชธานี อำนาจเจริญ มุกดาหาร และนครพนม) โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) การประชุมแบบระดมสมอง (Brain Storming) และการทำประชาพิจารณ์ (Public Hearing) ตลอดจนการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารต่างๆ (Document) ที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจะนำเสนอข้อค้นพบจากการวิจัย มีขั้นตอนนำเสนอ ดังนี้

1. ลักษณะของการค้าแรงงานต่างด้าว
2. ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ก่อให้เกิดการค้าแรงงานต่างด้าว
3. ผลกระทบของการค้าแรงงานต่างด้าว
4. การสังเคราะห์ลักษณะ ปัจจัยเชิงสาเหตุและผลกระทบของการค้าแรงงานต่างด้าว
5. แนวทางการบริหารจัดการผลกระทบของการค้าแรงงานต่างด้าว

1. ลักษณะของการค้าแรงงานต่างด้าว

การค้าแรงงานต่างด้าวในพื้นที่ 4 จังหวัดชายแดนลุ่มน้ำโขง จังหวัดอุบลราชธานี อำนาจเจริญ มุกดาหาร และนครพนม จำแนกตามลักษณะการเข้ามาในประเทศไทยพบว่ามีจำนวน 5 ลักษณะด้วยกัน ได้แก่ ลักษณะขายแรงงานอย่างเดีวอยู่แบบชั่วคราว ลักษณะการขายแรงงานผสมการขายบริการทางเพศแอบแฝง ลักษณะขายบริการทางเพศเท่านั้น ลักษณะเข้ามา – เย็นกลับ และลักษณะการลักลอบเข้าเมืองแบบผิดกฎหมายเพื่อเข้าส่วนลึกของประเทศ รายละเอียด ดังนี้

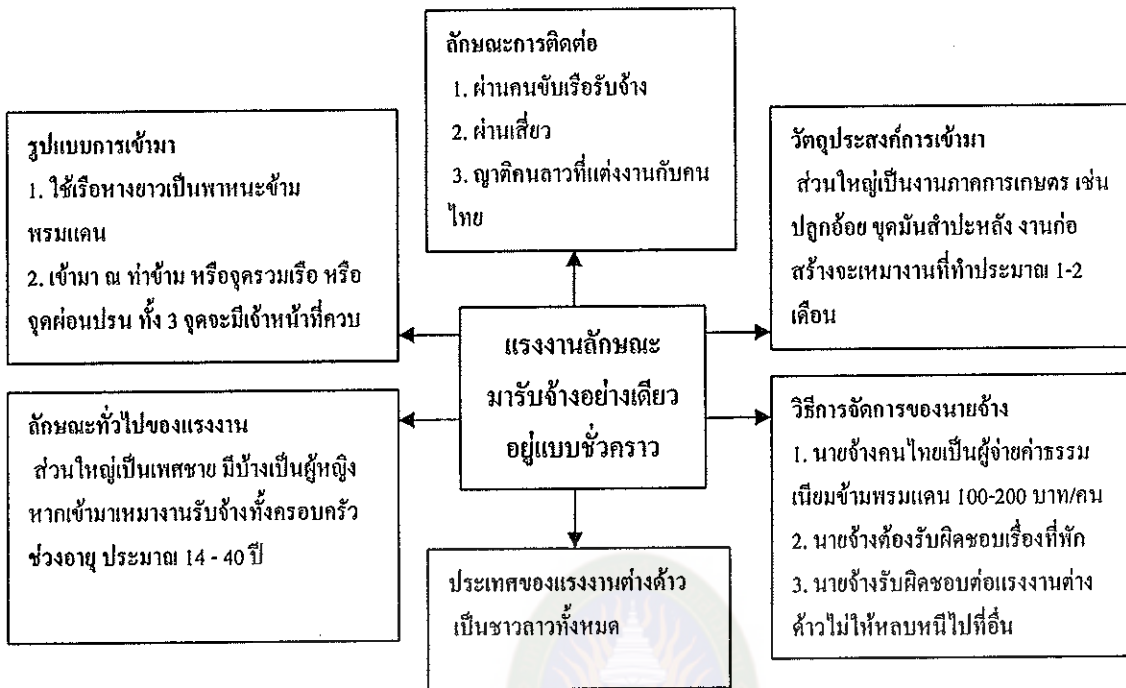
1. 1 ลักษณะการขายแรงงานอย่างเดี่ยวอยู่แบบชั่วคราว

แรงงานต่างด้าวในเขตพื้นที่ 4 จังหวัดนี้ ส่วนใหญ่เป็นแรงงานต่างด้าวชาวลาว เนื่องจากสภาพภูมิประเทศที่เอื้อต่อการข้ามพรมแดนอย่างสะดวก มีเพียงแม่น้ำโขงกั้นพรมแดนเป็นระยะทางยาวไกล ทำให้การสัญจรไปมาทางเรือมีความสะดวก

แรงงานต่างด้าวกลุ่มนี้ส่วนใหญ่เข้ามาฝั่งไทยเพื่อทำงานรับจ้าง งานก่อสร้าง ขุดมันสำปะหลัง ตัดอ้อยขึ้นอ้อย ซึ่งเป็นแรงงานภาคการเกษตรเสียเป็นส่วนใหญ่ (สัมภาษณ์ อ่อนตรี จันทร์อินทร์ วันที่ 28 มกราคม 2556) มักจะมาพักอาศัยอยู่กับนายจ้างประมาณ 1-2 เดือน หรืออาจจะมาพักอยู่กับญาติๆ ที่ได้แต่งงานมีครอบครัวอยู่ฝั่งไทย โดยนายจ้างคนไทยติดต่อหาแรงงานผ่านคนลาวซึ่งมีครอบครัวในเมืองไทย หรือไม่ก็ติดต่อคนลาวที่ขับเรือหางยาวรับจ้างเป็นผู้สรรหา นอกจากนั้นคนไทยบางคนอาศัยการผูกเสี่ยวกับคนลาว จึงมีผลให้การไปมาหาสู่กันฉันทิมิตรเมื่อครั้งลาวยังไม่เปิดประเทศ การผูกเสี่ยวนี้มีมานานแล้วมีผลให้การข้ามไปมาหาสู่กันระหว่างไทย - ลาว มีอยู่เสมอมา ซึ่งจะข้ามไป - มา ระหว่างหมู่บ้านตรงข้ามกันของ ไทยและลาว โดยใช้เรือหางยาวลักลอบข้ามไปมาหาสู่กัน จากนั้นเมื่อลาวเปิดประเทศการสรรหาแรงงานมาทำงานทางฝั่งไทยจึงอาศัยเสี่ยวเป็นผู้สรรหาแรงงานให้ให้ (สัมภาษณ์ อ่อนตรี จันทร์อินทร์ และชัชชัย คำนิล. 28 มกราคม 2556)

การข้ามเข้ามาฝั่งไทยของแรงงานกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่จะเข้ามา ๓ ทำข้ามประเพณีตามหมู่บ้าน (ข้ามเป็นธรรมเนียมอยู่แล้วเป็นที่รู้จักกันของประชาชนสองฝั่ง) จุบรวมเรือ หรือจุดผ่อนปรน ซึ่งจะมีเจ้าหน้าที่คอยตรวจเช็คการเข้าออก และสอดส่องดูแลให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมายการข้ามพรมแดน ได้แก่ คณะกรรมการหมู่บ้าน อาสาสมัครรักษาดินแดน (อส.) และเจ้าหน้าที่ตำรวจ การนำแรงงานต่างด้าวไปเป็นแรงงานรับจ้างนั้นผู้เป็นนายจ้างจะมาแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ประจำท่าข้ามหรือจุดผ่อนปรนว่าจะรับแรงงานจำนวนกี่คน จะรับแรงงานไปทำอะไร จะอยู่ที่วันซึ่งต้องแจ้ง โดยละเอียด แรงงานกลุ่มนี้ถ้าไม่มีนายจ้างมารับจะไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ให้เดินทางเข้า โดยเด็ดขาด และนายจ้างต้องรับผิดชอบต่อแรงงาน หากถึงกำหนดที่ต้องส่งแรงงานกลับต้องนำแรงงานมาส่งกลับ ณ ท่าข้ามหรือจุดผ่อนปรน จะขาดคนใดคนหนึ่งไม่ได้ หากในระหว่างการอนุญาตแรงงานได้หนีไป นายจ้างต้องรีบแจ้งต่อเจ้าหน้าที่โดยด่วนมิเช่นนั้นนายจ้างต้องมีความผิดฐานนำพาและปกปิดให้ที่พักพิงบุคคลต่างด้าว ส่วนใหญ่แรงงานต่างด้าวกลุ่มนี้จะมาอยู่แบบชั่วคราว ช่วงฤดูเก็บเกี่ยวช่วงนั้นเสร็จสิ้นไป เช่น ระหว่างฤดูกาลตัด

อ้อยขึ้นอ้อย ประมาณ 1-2 เดือน ชุมน้ำมันสำปะหลัง ประมาณ 1 เดือน ซึ่งค่าจ้างที่ได้รับขึ้นอยู่กับ การตกลงของนายจ้างกับแรงงานต่างด้าว หากเป็นเรื่องการตัดอ้อย ถ้าเป็นอ้อยไฟไหม้จะอยู่ที่ 100 มัด/120-130 บาท (1 มัด = 10 ต้น) ถ้าเป็นอ้อยสด 100 มัด/150-170 บาท การมารับจ้าง ลักษณะนี้นายจ้างจะให้ที่พักอาศัยและเลี้ยงข้าวทุกมื้อจนงานแล้วเสร็จ (สัมภาษณ์ ท้าวบุญลับ หลวงทองแดง, 20 มกราคม 2556) เมื่อถึงกำหนดการส่งแรงงานกลับแล้วแต่งานยังไม่แล้วเสร็จ นายจ้างสามารถแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ประจำท่าข้ามเพื่อให้แรงงานอยู่ต่อได้ แรงงานกลุ่มนี้ไม่ต้องมี บัตรผ่านแดน ไม่ต้องมีหนังสือเดินทาง (Passport) ถือเป็นการอนุโลมของข้อตกลงระหว่าง ประเทศ แต่ต้องยึดตามกฎระเบียบของท่าข้ามประเพณีหรือจุดผ่อนปรนต่างๆ เพื่อเป็นการควบคุมไม่ให้แรงงานต่างด้าวหนีเข้าไปในส่วนลึกของประเทศ เป็นเพียงการเปิดโอกาสให้เข้ามาจับจ่ายซื้อหาสินค้าอุปโภคบริโภค และค้าขายกันตามวิถีของชาวบ้านเท่านั้น เจ้าหน้าที่จะเก็บค่าธรรมเนียมการเข้ามาคนละ 100 – 150 บาท/คน และหากนายจ้างมาแจ้งต่ออายุการจ้างงานต้องจ่ายค่าธรรมเนียมเข้าอีกคนละ 100 -150 บาท/คน ซึ่งตอนขาเข้ามาครั้งแรกส่วนใหญ่ นายจ้างคนไทยจะเป็นคนจ่ายให้ ค่าเรือนายจ้างก็จ่ายให้ แต่หากกลับเข้าสู่ลาวแรงงานชาวลาวต้องจ่ายเอง (สัมภาษณ์ นายแดง ปิงขาม, 28 มกราคม 2556) ชาวลาวที่เข้ามาขายแรงงานแบบชั่วคราวนี้มักจะเป็นคนในหมู่บ้านที่อยู่ตรงกันข้ามและหมู่บ้านใกล้เคียงกับท่าข้าม หรือจุดรวมเรือ หรือจุดผ่อนปรนของไทย เช่น แรงงานต่างด้าวบ้านนาพาน บ้านคันทะจาน บ้านคอน บ้านเมืองภูมิ บ้านชัยภูทอง บ้านฝักกะหย้า บ้านหัวหาด เป็นต้น เพราะหมู่บ้านต่างๆ เหล่านี้อยู่ตรงข้ามท่าเรือหรือท่าข้ามประเพณี (สัมภาษณ์ นายแก้ว คำภูษา, 25 กุมภาพันธ์ 2556) แรงงานกลุ่มนี้ไม่ปรากฏว่าได้สร้างปัญหาการลักลอบหนีไปที่อื่นแต่อย่างใด เพราะนายจ้างค่อนข้างที่จะคัดสรรคนพอสมควรประกอบกับนายหน้าหรือคนลาวที่นำแรงงานมาให้ก็จะเป็นคนที่สนิทกันและไว้ใจกันได้ แรงงานกลุ่มนี้จะตั้งหน้าตั้งตาทำงานหาเงินเพื่อครอบครัวเพียงอย่างเดียว งานเสร็จก็จะรีบกลับบ้านเมื่อมีฤดูกาลเก็บเกี่ยวหรือการทำงานแบบเดิมนี่ก็จะกลับมาทำงานอีกเป็นอยู่อย่างนี้วนเวียนซ้ำๆ อย่างต่อเนื่อง และพวกเขาจะรู้สึกผูกพันทางฝั่งไทยเป็นอย่างดี ลักษณะการขายแรงงานอย่างเดียวอยู่แบบชั่วคราวสามารถสรุปเป็นแผนภูมิที่ 2 ได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 2 ลักษณะชายแรงงานอย่างเดียวอยู่แบบชั่วคราว

จากแผนภูมิที่ 2 สามารถสรุปได้ว่า แรงงานต่างด้าวมารับจ้างอย่างเดียวอยู่แบบชั่วคราว ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุประมาณ 14 – 40 ปี โดยนายจ้างคนไทยเป็นผู้ติดต่อแรงงานต่างด้าว ผ่านคนขับเรือรับจ้าง หรือผ่านเสี่ยวเป็นผู้สรรหาแรงงานให้ หรือญาติคนลาวที่แต่งงานกับคนไทยเป็นผู้สรรหาแรงงานให้ ซึ่งงานที่ทำส่วนใหญ่เป็นงานภาคการเกษตร เช่น ปลูกอ้อย ขุดมันสำปะหลัง ถัดมาเป็นงานก่อสร้าง งานที่ทำจะเป็นลักษณะงานเหมา ทำประมาณ 1-2 เดือน งานเสร็จก็จะเดินทางกลับ การเดินทางเข้ามาจะใช้เรือหางยาวเป็นพาหนะข้ามพรมแดน โดยจะเข้ามา ณ ท่าข้ามประเพณี หรือจุดรวมเรือ หรือจุดผ่อนปรน ทั้ง 3 จุดนี้จะมีเจ้าหน้าที่คอยควบคุมดูแลเสมอ นายจ้างคนไทยจะเป็นผู้จ่ายค่าธรรมเนียมการข้ามประมาณ 100-200 บาท/คน ซึ่งนายจ้างต้องรับผิดชอบเรื่องที่พักและรับผิดชอบต่อแรงงานต่างด้าวไม่ให้หลบหนีไปที่อื่น แรงงานต่างด้าวที่มาส่วนใหญ่เป็นคนลาวทั้งหมด คนลาวกลุ่มนี้ไม่ได้สร้างความเดือดร้อนแต่อย่างใด แก่คนไทยและไม่มีก่อกวนเข้าไปในเมืองชั้นในเพราะนายจ้างมีการดูแลอย่างเคร่งครัด เนื่องจากกลัวมีความผิดหากแรงงานต่างด้าวหลบหนี จึงถือได้ว่าทำให้คนไทยมีแรงงานภาคการเกษตรที่ค่าจ้างถูก ซึ่งงานประเภทนี้คนไทยไม่นิยมทำกัน

1. 2 ลักษณะการขายแรงงานผสมการขายบริการทางเพศแอบแฝง

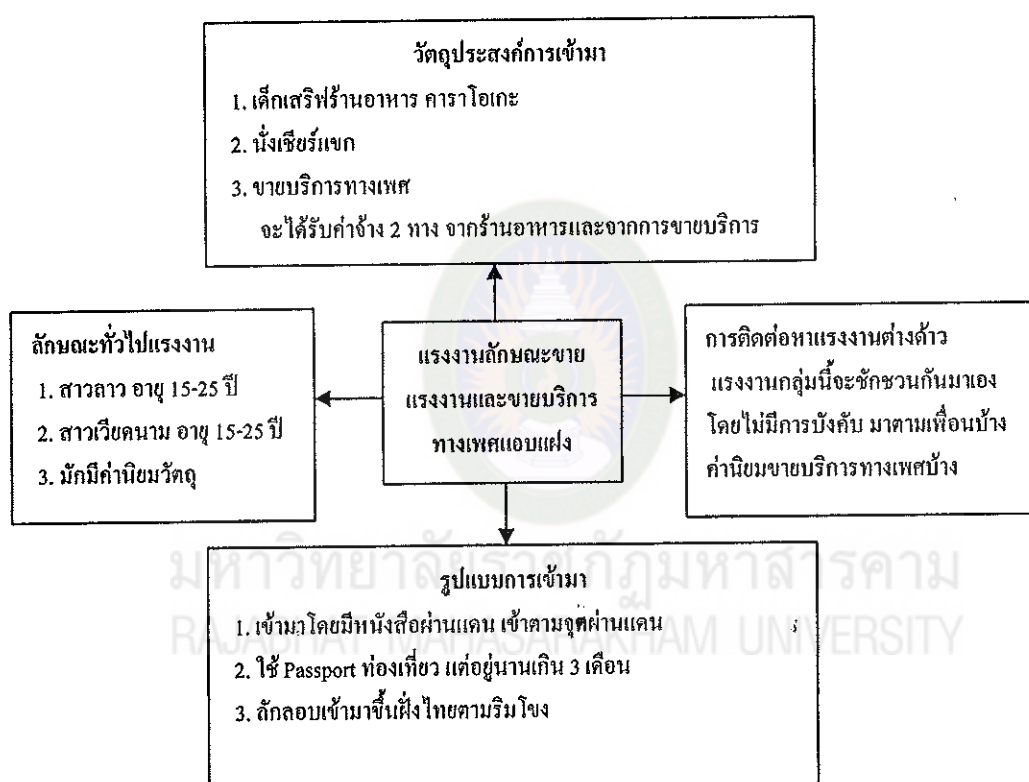
ผลจากความเจริญของสังคมโลกอย่างรวดเร็วและการก้าวเข้าสู่สังคมโลกที่ทันสมัย เกิดแหล่งหรือสถานบันเทิงมากมาย โดยเฉพาะสถานบริการช่วงเวลาค่ำคืน ผู้คนชอบเที่ยวกลางคืนมากขึ้นทำให้ร้านอาหาร ร้านกาแฟ คาราโอเกะเกิดขึ้นตามแนวชายโขงหลายแห่ง ผู้ประกอบการสถานบันเทิงเหล่านั้นจึงได้พยายามสรรหาสาวเสิร์ฟหน้าตาดีค่าจ้างถูก โดยได้ติดต่อแรงงานส่วนหนึ่งที่ประสงค์จะเข้ามาทำงานในเมืองไทย โดยการแอบแฝงไปด้วยการค้าบริการทางเพศ

แรงงานกลุ่มนี้จะได้รับค่าจ้างจากการรับจ้างเป็นเด็กเสิร์ฟในสถานบันเทิง เช่น ร้านอาหารและได้รับเงินจากการขายบริการทางเพศอีกทางหนึ่ง ซึ่งจะทำงานเฉพาะในช่วงกลางคืนเท่านั้นสาวลาวเหล่านี้มาทำงานด้วยความเต็มใจ ไม่ได้ถูกบังคับมาแต่อย่างใด ซึ่งเกิดจากค่านิยมการเลียนแบบเพื่อน ญาติ คนใกล้ชิดกัน เมื่อมาทำงานที่เมืองไทยแล้วกลับไปบ้านมีเงินสามารถซื้อเครื่องอำนวยความสะดวก เช่น โทรทัศน์ ตู้เย็น เครื่องซักผ้า รถมอเตอร์ไซด์ ฯ ส่งเงินกลับไปให้พ่อแม่ เหล่านี้เห็นเป็นวัตถุปรารถนาที่ชัดเจนจึงทำให้เกิดค่านิยมทำตามและเลียนแบบกันขึ้นมา (สัมภาษณ์ เบ็ล, 22 มีนาคม 2556) แรงงานต่างด้าวกลุ่มนี้จะเข้ามาฝั่งไทย 2 กลุ่ม ได้แก่

1. 2. 1 กลุ่มที่หนึ่ง มาขายบริการแบบเย็นมา-เช้ากลับ เป็นสาวลาวและสาวเวียดนาม อายุระหว่าง 15-25 ปี เข้ามาฝั่งไทยในช่วงเย็นประมาณ 18.00 น. เข้ามาอย่างถูกต้องตามกฎหมาย โดยเข้ามาผ่านด่านตรวจคนเข้าเมือง มีหนังสือผ่านแดนถูกต้องและไปทำงานอยู่ตามสถานบันเทิงต่างๆ เช่น ร้านอาหาร ร้านคาราโอเกะ คาเฟ่ ร้านต่างๆ เหล่านี้กระจายอยู่ตามแนวริมโขง โดยทำงานเป็นเด็กเสิร์ฟและแฝงด้วยการขายบริการทางเพศและจะกลับประเทศลาวในช่วงเวลาเช้า ประมาณ 08.30 - 09.00 น. (สัมภาษณ์ นางคำปอน วาอิน โสณ นางจาว มาปาม, 22 มีนาคม 2556) กลุ่มขายแรงงานประเภทนี้จะมีอยู่จำนวนมากตามแนวชายโขง

1. 2. 2 กลุ่มที่สองเป็นสาวลาวและสาวเวียดนาม อายุระหว่าง 15 - 25 ปี กลุ่มนี้จะมาอยู่ตามบ้านเป็นปี โดยทำงานเป็นเด็กเสิร์ฟ และขายบริการทางเพศไปพร้อมกันด้วย และจะเปลี่ยนสังกัดนายจ้างไปเรื่อยๆ เพื่อไม่ให้ถูกค้ำเบือนหน้า ปีหนึ่งก็จะเปลี่ยนไปร้านอื่น สาวลาวในกลุ่มนี้มีทั้งที่เข้ามาอย่างถูกต้องและลักลอบเข้ามา เมื่อมาอยู่กับนายจ้างแล้วก็ทำงานไป

เรื่อยๆ ไม่ได้ถูกตรวจค้นจากเจ้าหน้าที่แต่อย่างใด เพราะนายจ้างอาจมีการตกลงกับเจ้าหน้าที่แล้ว โดยการจ่ายค่าคุ้มครองแล้ว สาวลาวคนใดเชิษฐ์ให้ถูกค่าตีมากเท่าไรก็จะได้เงินพิเศษจากนายจ้างมากเท่านั้น การขายบริการทางเพศอาจจะออกไปบริการข้างนอกตามรีสอร์ทต่างๆ หรืออาจจะอยู่ในร้านแห่งนั้นตามห้องต่างๆ ที่ทางร้านจัดหาให้ (สัมภาษณ์ อติสร เพ็ญคนอก และ สุมิตร ปัญญาสุมิตร. 29 มีนาคม 2556) ลักษณะการขายแรงงานผสมการขายบริการทางเพศแอบแฝงสามารถนำมาจัดทำเป็นแผนภูมิที่ 3 ได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 3 ลักษณะขายแรงงานและขายบริการทางเพศแอบแฝง

จากแผนภูมิที่ 3 สามารถสรุปได้ว่า ลักษณะแรงงานต่างด้าวเข้ามาขายแรงงานและขายบริการทางเพศแอบแฝงนั้น การติดต่อหาแรงงานกลุ่มนี้พวกเขาจะชักชวนกันมาเอง โดยไม่มีการบังคับ มาตามเพื่อนบ้าง เนื่องจากอาจเกิดค่านิยมทำงานสบายเพราะคิดว่าได้เงินดีซึ่งอาจคำนึงไม่ถึงหลักศีลธรรมจรรยา การแอบแฝงของงานที่ทำจะเป็นลักษณะเด็กเสิร์ฟตามสถานบันเทิง เช่น ร้านอาหาร ร้านคาราโอเกะ โดยนึ่งเชิษฐ์ถูกค่าและตามด้วยขายบริการทางเพศ ซึ่งจะได้รับค่าจ้าง 2 ทาง คือจากค่าแรงการบริการและจากการขายบริการทางเพศ แรงงานที่เข้ามา

มี 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มที่เข้ามาแบบเย็นมา - เช้ากลับ จะเข้ามาที่ด่านตรวจคนเข้าเมือง และ 2) กลุ่มที่มีหนังสือเดินทางแบบท่องเที่ยว แต่บางคนก็ลักลอบเข้ามาอยู่อาศัย 1-2 ปี แรงงานกลุ่มนี้มี นายจ้างจ่ายค่าคุ้มครองเป็นอย่างดีคืออยู่อย่างไม่กังวล

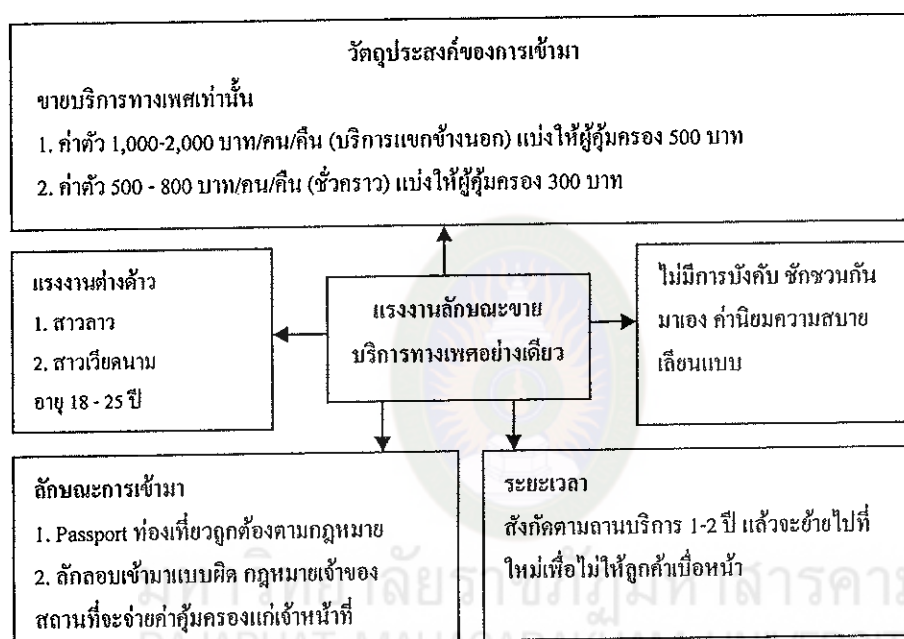
1.3 ลักษณะขายบริการทางเพศอย่างเดียว

กลุ่มนี้จะเป็นผู้หญิงทั้งหมด เข้ามาฝั่งไทยเพื่อขายบริการทางเพศเพียงอย่างเดียวเท่านั้น โดยนายจ้างเปิดร้านอาหารบังหน้า ร้านอาหารจะเปิดเฉพาะในช่วงกลางคืนเท่านั้น ส่วนใหญ่จะเป็นหญิงสาวชาวลาวจะออกมาเสริฟอาหาร และบริการลูกค้าที่มาเที่ยวหากถูกใจกันก็จะซื้อขายบริการทางเพศเป็นลำดับถัดไป ซึ่งค่าตัวที่ได้ก็จะแบ่งเปอร์เซ็นต์หรือแบ่งส่วนให้กับเจ้าของสถานบริการด้วย รายได้ของหญิงขายบริการกลุ่มนี้ได้จากค่าแรงการทำงานเสริฟอาหาร และจากการขายบริการ (สัมภาษณ์นัรธาทร กลางประพันธ์. 20 มีนาคม 2556)

อีกกลุ่มหนึ่งของหญิงขายบริการทางเพศจะอยู่ที่สถานที่ขายบริการโดยเฉพาะ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวยามราตรีของผู้ชายที่ชอบมาเที่ยวผู้หญิง หากถูกใจกันแล้วออกไปให้บริการทางเพศนอกสถานบริการ เช่น รีสอร์ท การซื้อขายจะแพงขึ้นประมาณ 10,00 – 1,500 บาท แบ่งให้เจ้าของสถานบริการประมาณ 500 บาท แต่หากการขายบริการโดยไม่ได้ออกไปนอกสถานที่ จะได้รับค่าตัว 500 – 800 บาท แบ่งให้เจ้าของสถานบริการ 300 บาท การขายบริการทางเพศเป็นอาชีพที่ทำรายได้ให้กับหญิงขายบริการเป็นอย่างดี เดือนหนึ่งส่งเงินกลับไปให้ที่บ้านประมาณเดือนละ 6,000 บาท ส่วนใหญ่จะมาจากเมืองเวียงจันทน์ หลวงพระบาง และ สะหวันนะเขต ทั้งนี้อาจด้วยสภาพเศรษฐกิจในประเทศไม่เอื้อต่อการหารายได้แม้แต่การขายบริการทางเพศในประเทศลาวก็ไม่สามารถหารายได้ได้ดีเท่าใดนัก จึงจำเป็นต้องมาขายในประเทศไทย ซึ่งได้เงินง่ายและได้มากกว่า งานก็ไม่หนัก การเข้ามาของกลุ่มหญิงสาวขายบริการกลุ่มนี้ จะเข้ามาอย่างถูกกฎหมายโดยการทำหนังสือเดินทางเป็นส่วนใหญ่ (สัมภาษณ์ อ้อย ปินโท และทอง สีวา. 20 มีนาคม 2556)

ปรากฏการณ์อย่างหนึ่งของผู้มาใช้บริการ เช่น เขตอำเภอชานุมาน กล่าวคือ กลุ่มผู้สูงอายุ เมื่อได้รับเงินเบี้ยยังชีพจากท้องถิ่นแล้วแทนที่จะนำเงินไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในด้านอื่น กลับนำเงินเบี้ยยังชีพนั้นมาซื้อบริการและติดหญิงบริการเนื่องจากเห็นว่ายังเป็นเด็กสาว ทำให้ผู้สูงอายุเหล่านั้นไม่สามารถตีตัวออกห่างได้เพราะติดใจหญิงบริการแล้ว อีกทั้งยังส่งเงินให้หญิงบริการไว้ใช้และมาใช้บริการอยู่ตลอดถึงขั้นบางรายเลี้ยงดูส่งเสียเลยก็มี ส่งผลให้

ครอบครัวของผู้สูงอายุคนนั้นแตกแยกในบั้นปลายของชีวิต เกิดปัญหาครอบครัวอยู่อาศัย ทะเลาะกัน พาลทำให้บุตรหลานขาดความอบอุ่นครอบครัวมีปัญหา ลูกหลานญาติบอกกล่าว หรือเตือนก็ไม่ได้ เนื่องจากเข้าข่ายไม่อ่อนดัดง่ายไม่แก้ตัวยากเสียแล้ว (สัมภาษณ์ อ่อนตรี จันทร์อินทร์และซัชชัย คำนิล. 14 ธันวาคม 2554) ลักษณะแรงงานต่างด้าวชายบริการทางเพศ เพียงอย่างเดียวสามารถนำมาสร้างเป็นแผนภูมิที่ 4 ได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 4 แรงงานลักษณะชายบริการทางเพศอย่างเดียว

จากแผนภูมิที่ 4 สามารถสรุปได้ว่า แรงงานต่างด้าวชายบริการทางเพศเท่านั้น หญิงชายบริการจะเป็นสาวลาวและสาวเวียดนาม อายุ 18 - 25 ปี กลุ่มนี้จะเข้ามาโดยใช้หนังสือเดินทาง (passport) ที่่องเที่ยว และบางส่วนลักลอบเข้ามาแบบผิดกฎหมาย เจ้าของสถานบริการจะจ่ายค่าคุ้มครองแรงงานต่างด้าวแก่เจ้าหน้าที่ ระยะเวลาการทำงานของหญิงต่างด้าวชายบริการจะสังกัดตามสถานบริการ 1-2 ปี แล้วจะย้ายไปที่ใหม่เพื่อไม่ให้ถูกค้าเบื้อหน้า หญิงชายบริการกลุ่มนี้เข้ามาทำงานประเภทนี้โดยไม่มีการบังคับ ชักชวนกันมาเองเพราะชอบความสบาย มีค่านิยมเลียนแบบเอาอย่าง การทำงานจะชายบริการทางเพศเท่านั้น ในคืนหนึ่งหากลูกค้าต้องการให้บริการนอกสถานที่ค่าตัวจะ 1,000-2,000 บาท/คน/คืน จะแบ่งให้เจ้าของสถานบริการ 500 บาท หากได้ลูกค้าชั่วคราวค่าตัวจะ 500-800 บาท/คน/คืน และจะแบ่งให้เจ้าของสถานบริการ 300 บาท

1.4 ลักษณะเดินทางเข้ามา – เย็นกลับ

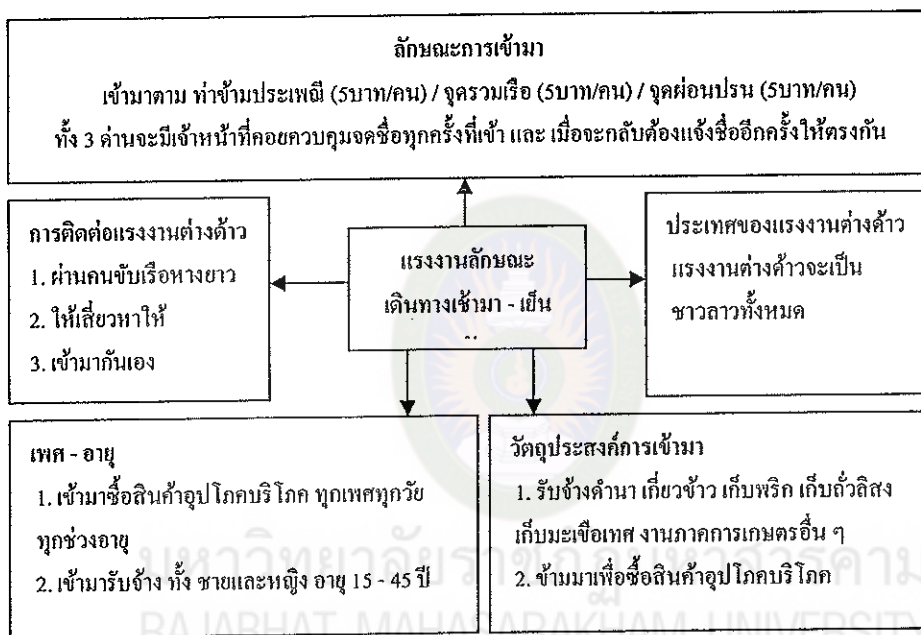
แรงงานกลุ่มนี้ข้ามเข้ามาฝั่งไทยตามด่านประเพณี หรือท่าข้าม หรือจุดผ่อนปรน ส่วนใหญ่จะเข้ามาในช่วงฤดูกาลทำนาเพื่อมารับจ้างคานา (การปักดำต้นข้าว หรือการปลูกข้าว) เกยข้าว หรือเดินทางมาเพื่อจับจ่ายซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคหรือนำสินค้าจากฝั่งลาวมาขาย สินค้ามักจะเป็นวัตถุดิบสำหรับประกอบอาหารประเภทพื้นบ้านเล็กๆน้อยๆ เช่น กบเจียด ผักพื้นบ้าน ปลา เป็นต้น

คนเหล่านี้เมื่อข้ามมาจะแจ้งแก่เจ้าหน้าที่ประจำจุดท่าข้าม โดยแจ้งชื่อสกุล ที่อยู่ และจ่ายค่าข้ามคนละประมาณ 5 – 10 บาท แล้วแต่จุดต่างๆ ที่มีระเบียบกำหนดไว้ คนลาวจะได้รับตัวซึ่งเป็นบัตรเล็กๆ เพื่อแสดงให้เห็นว่าได้ชำระค่าธรรมเนียมการข้ามและแจ้งเจ้าหน้าที่แล้ว เมื่อจะกลับต้องนำบัตรนั้นมาแสดงตัวต่อเจ้าหน้าที่ด้วย อย่างไรก็ตามจุดผ่อนปรนหรือท่าข้ามบางแห่งก็ไม่ได้ออกตัวให้แต่อาศัยถามชื่อสกุล ที่อยู่ และเมื่อคนลาวจะกลับก็มาแจ้งชื่อสกุลเพื่อจะเดินทางกลับให้เจ้าหน้าที่ได้รับรู้ก็พอ

ท่าข้าม หรือจุดผ่อนปรนต่างๆ จะกำหนดเวลาเข้า - ออก ระหว่าง 08.00 น. – 17.00 น. แต่หากเจ็บป่วยกะทันหัน ก็สามารถเข้ามาโรงพยาบาล ได้ไม่มีเวลากำหนดซึ่งถือเป็นระเบียบข้อปฏิบัติของท่าข้าม หรือจุดรวมเรือ หรือจุดผ่อนปรนต่างๆ (สัมภาษณ์ ใหม่ เมืองโคตร นิรันดร์ แก่นสำโรง และคณิตศร สีสด 12 มีนาคม 2556)

จากการเข้ามาทำงานในประเทศไทยของแรงงานที่เดินทางมาจากประเทศเพื่อนบ้าน แบบเข้ามา - เย็นกลับนี้ ได้ทำการสัมภาษณ์เจาะลึกถึงแนวคิดและมุมมองจาก ตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.) ที่ปฏิบัติการตามลำน้ำโขง ผู้ประกอบการตามริมโขง ผู้ใหญ่บ้านตามริมโขง ประชาชนที่อาศัยตามแนวชายโขงและกลุ่มนายจ้างที่จ้างแรงงานกลุ่มนี้ ใน 4 จังหวัดพื้นที่วิจัยได้ข้อสรุปว่า แรงงานกลุ่มนี้ไม่ได้เข้าสู่ระบบถูกละเลยจากการจัดวางระบบการจัดการแรงงานต่างด้าว ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพราะระเบียบและวิธีการปฏิบัติต่างๆ ที่ถูกกำหนดขึ้น โดยเฉพาะมีมติคณะรัฐมนตรีที่ประกาศเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวนั้น ไม่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับกรณีการเดินทางเข้ามาทำงานแบบเข้ามา - เย็นกลับ ของแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะชาวลาว จากบันทึกข้อตกลงของประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านที่ผ่อนผันให้พลเมืองทั้ง 2 ประเทศซึ่งอาศัยอยู่ตามแนวชายแดนสามารถเดินทางไปมาหาสู่กันได้ (สัมภาษณ์ อ่อนศรี จันทร์อินทร์ สุमितร์ ปัญญาสุमितร์ และคณิตศร สีสด 12 มีนาคม 2556) โดยมีวัตถุประสงค์

ประสงค์เพื่อเป็นการเข้ามาเยี่ยมญาติ หาซื้ออาหาร เครื่องอุปโภคบริโภค เข้ามาเพื่อการท่องเที่ยว ติดต่อราชการ ทำธุรกิจ การแข่งขันกีฬา การประชุมสัมมนา และอื่นๆ ตามที่กำหนดไว้ ภายใต้บันทึกข้อตกลงร่วมกันของทั้ง 2 ประเทศ โดยการสัญจรข้ามแดนนี้มีความจำเป็นต้องใช้เอกสารผ่านแดน (Border Pass) หรือหนังสือเดินทาง (Passport) ประกอบการเดินทางผ่านเข้า-ออก ตามช่องทางที่กำหนดไว้ ลักษณะของแรงงานแบบเข้ามา - เย็นกลับ นำมาทำเป็นแผนภูมิที่ 5 ได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 5 แรงงานต่างด้าวลักษณะเดินทางเข้ามา - เย็นกลับ

จากแผนภูมิสามารถสรุปได้ว่า แรงงานต่างด้าวแบบเข้ามา - เย็นกลับ จะเข้ามาทำงานในภาคการเกษตร เช่น รับจ้างค่านา เกี่ยวข้าว เก็บพริก เก็บถั่วลิสง เก็บมะเขือเทศและงานภาคการเกษตรอื่นๆ บางส่วนเข้ามาเพื่อซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค การติดต่อแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานที่ไทยในกลุ่มนี้ จะผ่านคนขับเรือหางยาวให้เป็นผู้ติดต่อ นายจ้างบางคนอาจมีเลี้ยวอยู่ฝั่งลาวก็จะให้เลี้ยวหาให้ หรือแรงงานอาจเข้ามาตัวเอง แรงงานกลุ่มนี้มีทุกเพศวัย ทุกช่วงอายุ แต่ส่วนมากอยู่ระหว่าง 15 - 45 ปี ซึ่งเป็นคนลาวทั้งหมด การข้ามพรมแดนเข้ามาตามท่าข้ามประเพณี หรือจุฬารวมเรือ หรือจุดผ่อนปรน ซึ่งแรงงานต้องจ่ายค่าธรรมเนียมคนละ 5 บาทต่อครั้ง โดยมีเจ้าหน้าที่คอยควบคุมจดชื่อทุกครั้งที่มาฝั่งไทยและเมื่อจะกลับต้องแจ้งชื่ออีกครั้งให้ตรงกัน

1. 5 ลักษณะเข้าเมืองแบบผิดกฎหมายเพื่อเข้าส่วนลึกของประเทศ

การค้าแรงงานต่างด้าวแบบผิดกฎหมายมีการทำกันมานานแล้ว ทั้งนี้เนื่องจากวิธีการเข้าเมือง โดยถูกกฎหมายนั้นมีหลายขั้นตอนและเสียค่าใช้จ่ายมากอีกทั้งเสียเวลาในการทำเรื่องขอหนังสือเดินทาง การลักลอบเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมายทำได้ง่ายเพราะมีนายหน้าเป็นผู้นำพาอำนวยความสะดวกถึงแม้จะเสียค่าใช้จ่ายสูงก็ตาม

นายจ้างแข่งกับนายหน้าจัดหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายว่าต้องการแรงงานประเภทใด จากนั้นนายหน้าจะติดต่อไปทางฝั่งลาวว่ามีใครต้องการไปทำงานบ้าง ซึ่งนายหน้าจ่ายค่าหัวให้ก่อนอาจเป็น 50,000 บาท/คน เมื่อตกลงกันเรียบร้อยแล้วก็จะทำการนัดหมายให้แรงงานต่างด้าวเหล่านี้ข้ามเข้ามาตามหมู่บ้านต่างๆ ที่ไม่ใช่ท่าข้ามหรือจุดผ่อนปรนต่างๆ แต่สามารถเข้ามาได้สะดวกโดยลักลอบและพักอาศัยอยู่ตามที่พักที่นายหน้าคนไทยจัดหาไว้ให้ประมาณ 3-5 วัน เพื่อรวบรวมแรงงานให้ได้จำนวนประมาณรถตู้หนึ่งคัน เมื่อครบตามจำนวนที่ต้องการแล้วรถตู้ขนแรงงานต่างด้าวจะมุ่งหน้าเข้าสู่กรุงเทพฯ หรือเมืองใหญ่ๆ เช่น ระยอง ชลบุรี เป็นต้น โดยเส้นทางที่ใช้ลำเลียงแรงงานต่างด้าวจะลัดเลาะไปตามเส้นทางระหว่างอำเภอ ไม่ไปตามเส้นทางหลัก คนขับรถตู้จะรู้เส้นทางเป็นอย่างดีว่าถนนสายใดมีด่านตรวจหรือไม่มี ในการเดินทางจะมีรถกระบะนำน้ำรถตู้ที่ระยะการวิ่งห่างกันพอสมควรเพื่อรายงานว่ามีด่านตรวจที่ไหนบ้างจะได้หลบหลีกได้ เมื่อนำแรงงานไปส่งถึงนายจ้างแล้วนายหน้ามักจะเรียกราคาค่าตัวแรงงานเพิ่มขึ้นอีกจาก 50,000 บาท ที่ได้จ่ายให้พ่อแม่หรือญาติแรงงานต่างด้าวไปก่อนหน้านี้อีกก็เพิ่มขึ้นเป็น 60,000 – 70,000 บาท/คน ซึ่งแรงงานเหล่านี้ต้องทำงานชดใช้จนครบตามจำนวนเงินที่นายจ้างจ่ายแก่นายหน้า จึงจะได้รับค่าจ้างตามที่ตกลงกันไว้ หากชดใช้ไม่หมดก็เป็นทาสแรงงานอยู่อย่างนั้น ได้แค่ข้าวกินรองท้องเพื่อประทังชีวิต จะย้ายงานก็ย้ายไม่ได้ต้องทำงานใช้หนี้เงินให้ครบก่อน (สัมภาษณ์ ท้าวบุญสอน วงจะใบ ท้าวไก่ ไม่ปรากฏนามสกุลและนางดาวอน สอนประเสริฐ, 12 กุมภาพันธ์ 2556) การลักลอบเข้าเมืองมีวิธีการกระทำเป็นขบวนการ ตั้งแต่การสรรหาคนจากหมู่บ้าน โดยนายหน้าในประเทศต้นทางจนกระทั่งนำข้ามพรมแดนส่งให้นายหน้าในประเทศไทย และส่งต่อไปให้นายจ้างที่แจ้งความต้องการไว้ ขบวนการเหล่านี้มีเจ้าหน้าที่ของภาครัฐบางส่วนเข้ามามีส่วนร่วมรู้เห็นและร่วมดำเนินการ

ผู้หญิงต่างด้าวบางคนที่หน้าตาดีเมื่อทำงานใช้หนี้จนครบ อาจผันตัวเองมาเป็นหญิงขายบริการเพราะเป็นงานที่ได้เงินดีและสบายกว่า ไม่ต้องการหวนกลับไปทำงานใน

ลักษณะโรงงานนรกของสถานที่ทำงานเดิม (สัมภาษณ์ นางฟ้า ไม่แจ้งนามสกุล. 20 มีนาคม 2556)

แรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองแบบผิดกฎหมาย ส่วนใหญ่ทำงานอยู่โรงงานอุตสาหกรรมมักจะอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม แต่ก็มีบางคนที่เป็นแม่บ้านเป็นคนรับใช้ บางกลุ่มไปรับจ้างกรีดยาง ทำสวนผลไม้ บางกลุ่มเป็นลูกเรือประมงออกทะเล บางกลุ่มรับจ้างทำการเกษตร (สัมภาษณ์ ชาตรี เปริดแก้ว และนุช สกุลไทย. 10 เมษายน 2556) อย่างไรก็ตามแรงงานประเภทนี้มีมาจากประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศ ดังนี้

1. 5. 1 แรงงานต่างด้าวชาวพม่า

แรงงานชาวพม่าที่ปรากฏตามแนวชายแดน 4 จังหวัด ได้แก่ อุบลราชธานี อำนาจเจริญ มุกดาหารและนครพนม ที่พบจะเข้ามาขายโรตันท่านั้น ยังไม่ปรากฏว่าทำอาชีพอื่น การเข้ามาในประเทศไทยในแถบพื้นที่วิจัยนี้ปัจจุบันเข้ามาอย่างถูกกฎหมาย โดยมาตามคำบอกเล่าของญาติหรือเพื่อนที่มาอยู่ก่อนแล้ว ซึ่งกระจายอยู่ตามอำเภอต่างๆ ซึ่งมีการเช่าบ้านในละแวกนั้นอยู่เป็นที่พักอาศัย ส่วนใหญ่ประพฤติดัวดีจนทำให้เจ้าของบ้านเช่านั้นเกิดความเอ็นดูรักใคร่เหมือนญาติ (สัมภาษณ์ กาช่า กามอสและมามอส เป็นชาวพม่า. 26 เมษายน 2556)

จากการสัมภาษณ์ชาวพม่า กามอสและมามอส ทราบว่าเมื่อ 10 ปีก่อน ชาวพม่าจะเสด็จลอดเข้าฝั่งไทยทางอำเภอแม่สอดเข้ามาอย่างผิดกฎหมายและเดินเท้าเข้าเมืองหลวง โดยพักค้างแรมไปทั่วตามแต่ที่จะสะดวกอำนวยความสะดวกโดยไม่ให้ถูกเจ้าหน้าที่จับได้ บางกลุ่มเดินเร่ร่อนไปจนถึงจังหวัดชลบุรี ระวังก็มี เพื่อไปทำงานรับจ้างเป็นลูกเรือประมงบ่อยครั้งสารพัดที่ถูกนายจ้างกดขี่ บางครั้งก็ถูกหลอกจากเพื่อนร่วมงานด้วยกันเองก็มี เจ็บไข้ได้ป่วยก็ไม่มีเงินรักษาเพราะเงินที่ได้จากค่าจ้างก็น้อยนิด ต้องทนเจ็บป่วยไปเรื่อยจนหายเอง บางคนเจ็บป่วยหนักก็แบ่งเงินที่ได้ไปซื้อยากิน ชีวิตที่ทุกข์ยากแร้นแค้นท่ามกลางบ้านเมืองที่เจริญและเศรษฐกิจที่ฟูฟ่าของเมืองไทย พวกเขาแสนจะเจ็บปวดทุกข์ระทม แต่ก็ต้องอดทนและทนอดเพื่อความอยู่รอดของปากท้องและชีวิตที่ดีขึ้นของคนที่ยกยอยู่ข้างหลังที่บ้านในพม่า ปัจจุบันพม่าได้เข้าเมืองอย่างถูกต้องมากขึ้นประกอบกับ

รัฐบาลไทยได้วางนโยบายการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น แรงงานต่างด้าวจึงหันมาจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวกันมากขึ้นและเริ่ม

กระจายตัวออกมาทางภาคอีสานแทนที่จะไปขายแรงงานก็กลับมาเป็นเจ้าของธุรกิจเสียเอง เช่น ขายโรตี่ เป็นต้น

อาชีพขายโรตี่นั้นไม่ได้เป็นมาแต่บรรพบุรุษหรือไม่ใช่อาชีพเก่าแก่ที่ครอบครัวทำ แต่คนพม่าที่อยู่เมืองไทยมาก่อนแล้วทำโรตี่ขาย เมื่อรุ่นหลังเข้ามาเมืองไทยจึงคล้อยตามอาชีพขายโรตี่ แต่ต้องไปฝึกเรียนกับเต่าแก่โรตี่ซึ่งเป็นคนพม่าด้วยกันเอง โดยเสียเงินฝึกเรียนจนทำได้อย่างคล่องแคล่วและเรียนรู้หลักการขาย สถานที่ที่จะขาย สถานที่ที่ซื้อแป้งโรตี่ เมื่อชำนาญแล้วก็ออกไปขายตามเส้นทางที่มีญาติหรือเพื่อนอยู่ก่อนแล้ว ปัจจุบันตามอำเภอต่างๆ ได้มีคนพม่าขายโรตี่อยู่ 1-2 คน เป็นอย่างน้อย คนพม่าได้เรียนรู้ว่าคนไทยจะซื้อโรตี่ช่วงไหน ช่วงเวลา 16.00 – 18.00 น. เป็นช่วงเวลาที่ชาวพม่าออกขายโรตี่ ส่วนเวลาที่เหลือจะพักผ่อนและไม่ออกเดินพ่นพ่นไปไหนมาไหน ช่วงเวลาที่พักผ่อนหากออกไปขายก็อาจเสียเวลา เพราะไม่มีคนซื้อ เจ้าของบ้านเช่าแนะนำให้อาเวลาพักผ่อนขายอย่างอื่นแต่ชาวพม่าปฏิเสธ เพราะเป็นการทำให้ขาดทุนไม่คุ้มค่า วันหนึ่งๆ ขายโรตี่รวมทุนและกำไรอยู่ที่ประมาณ 500 – 600 บาท เดือนหนึ่งจะส่งเงินกลับบ้านได้ประมาณ 5,000 – 6,000 บาท การส่งเงินกลับบ้านของคนพม่ายังถูกเอารัดเอาเปรียบจากคนชาติเดียวกัน กล่าวคือ แรงงานชาวพม่าส่งเงินเข้าบัญชีของนายหน้าชาวพม่าด้วยกันที่ทำงานอยู่อำเภอแม่สอด แรงงานพม่าจะติดต่อกับญาติๆ จากทางบ้านให้เดินทางมารับเงินกับนายหน้าที่โอนเงินเข้าบัญชีแล้ว จากเมืองที่อยู่ของญาติเดินทางมาถึงอำเภอแม่สอดก็หลายร้อยกิโลเมตร นายหน้าจะคิดค่าบริการประมาณ 200 – 300 บาท จากจำนวนเงินที่โอนเข้ามา (สัมภาษณ์ นามมี ชูยูธิชาและสิงสาชะ สัตยุน. 23 กุมภาพันธ์ 2556)

1. 5. 2 แรงงานต่างด้าวชาวเวียดนาม

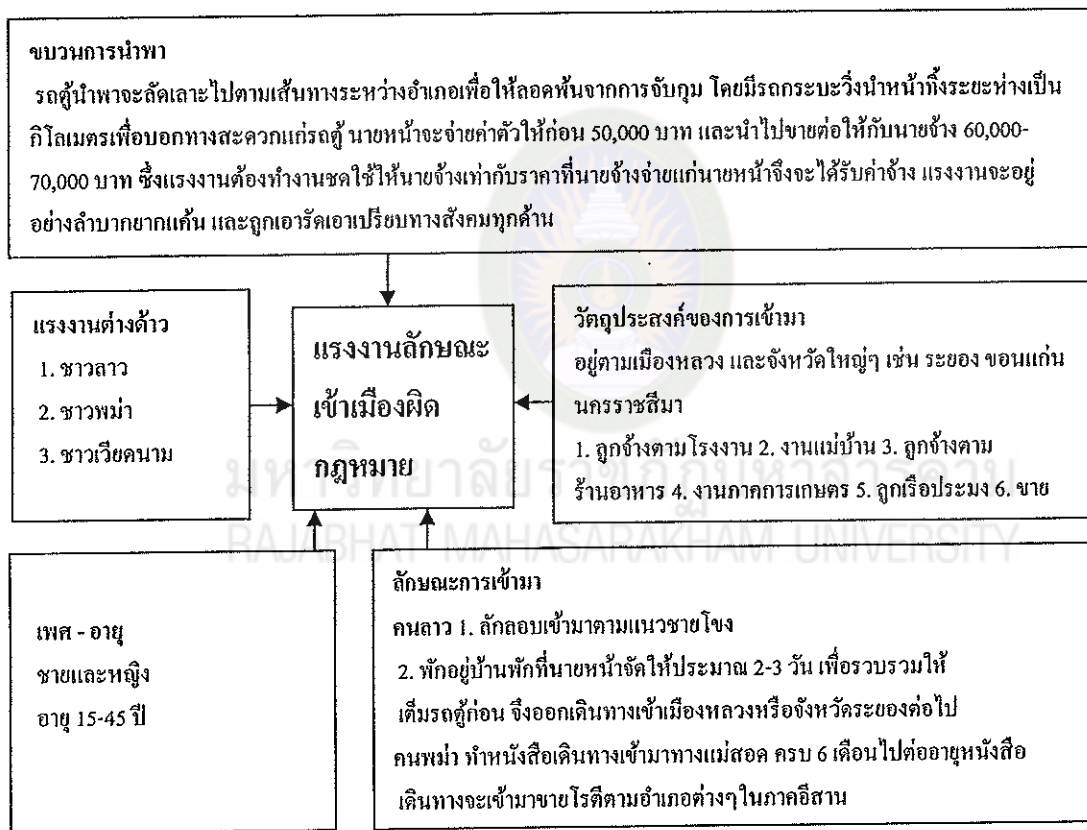
แรงงานต่างด้าวชาวเวียดนามที่ลักลอบเข้ามาในไทย ส่วนใหญ่จะเป็นผู้หญิงเข้ามาไทยเพื่อขายบริการทางเพศ ในพื้นที่วิจัยยังไม่ปรากฏเห็นคนเวียดนามลักลอบเข้ามาไทยเพื่อขายแรงงานลักษณะอื่น เช่น งานแม่บ้าน งานภาคการเกษตรหรืองานอย่างอื่น นอกจากขายบริการทางเพศเท่านั้น

1. 5. 3 แรงงานต่างด้าวชาวลาว

แรงงานต่างด้าวชาวลาวบางคนมีพาสปอร์ตท่องเที่ยวถูกต้อง แต่เข้ามาทำงานอยู่เป็นปีไม่เป็นไปตามเงื่อนไขเวลาในพาสปอร์ต เวลากลับประเทศลาวจะไม่ข้ามที่ด่านตรวจ

คนเข้าเมืองเพราะกลัวจับได้ แต่มักจะข้ามกลับประเทศลาวตามช่องข้ามหรือด่านประเพณีตามหมู่บ้านต่าง ๆ ตามแต่สะดวก

เหตุที่คนลาวทำเช่นนี้เพราะจะได้ประหยัดค่าใช้จ่ายเนื่องจากการข้ามไปมาให้ถูกต้องตามกฎหมายนั้นยุ่งยากเสียค่าใช้จ่ายมากและเสียเวลานาน ดังนั้น จึงทำให้แรงงานต่างด้าวเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมายกันมาก หลายคนก็เข้ามาอย่างถูกต้องตามกฎหมาย แต่เมื่อเข้ามาแล้วจะอยู่อย่างผิดกฎหมายเพราะไม่ได้ปฏิบัติตามที่แจ้งในพาสปอร์ต จากการศึกษาแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้าเมืองสามารถนำมาทำเป็นแผนภูมิที่ 6 ได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 6 ลักษณะการเข้าเมืองแบบผิดกฎหมายเพื่อเข้าส่วนลึกของประเทศ

จากแผนภูมิที่ 6 สรุปได้ว่า แรงงานต่างด้าวลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมาย โดยเดินทางลักลอบเข้าสู่เมืองหลวง และจังหวัดใหญ่ๆ เช่น ระยอง ขอนแก่น นครราชสีมา เพื่อทำงานรับจ้าง เช่น ถูกจ้างตามโรงงาน งานแม่บ้าน ถูกจ้างตามร้านอาหาร งานภาคการเกษตร

กรีดยางรับจ้าง เก็บสับประรด เก็บผลไม้ (ระยอง จันทบุรีและตราด) ลูกเรือประมง ขยายบริการทางเพศ เป็นต้น แรงงานกลุ่มนี้ หากเป็นคนลาว คนเวียดนาม จะลักลอบเข้ามาตามแนวชายโขง โดยมาพักอยู่บ้านพักที่นายหน้าจัดให้ประมาณ 2-3 วัน เพื่อส่งเข้าเมืองหลวงหรือจังหวัดใหญ่ๆ ต่อไป การเข้ามาขายแรงงานแบบผิดกฎหมายในไทยมีขบวนการนำพาจากนายหน้า มีรถตู้เป็นพาหนะขนส่งลัดเลาะไปตามเส้นทางระหว่างอำเภอเพื่อให้รอดพ้นการจับกุมจากเจ้าหน้าที่ มีรถกระบะวิ่งนำหน้าทิ้งระยะห่างเป็นกิโลเมตรเพื่อบอกทางแก่รถตู้ นายหน้าจะจ่ายค่าตัวให้ก่อน 50,000 บาท และนำไปขายต่อให้กับนายจ้าง 60,000-70,000 บาท ซึ่งแรงงานต้องทำงานชดใช้ให้นายจ้างเท่ากับราคาที่นายจ้างจ่ายแก่นายหน้าจึงจะได้รับค่าจ้าง แรงงานเหล่านี้มีชีวิตอยู่อย่างลำบากยากแค้นถูกเอารัดเอาเปรียบทางทุกด้าน ซึ่งมีทั้งหญิงและชายอายุประมาณ 15-45 ปี หากเป็นคนพม่าจะทำหนังสือเดินทางเข้ามาทางอำเภอแม่สอด ครบ 6 เดือนจะไปต่ออายุหนังสือเดินทาง อาชีพที่คนพม่านิยมทำ คือ การขายโรตีสายดำอยู่ตามอำเภอต่างๆ ใน 4 จังหวัดชายแดนลุ่มน้ำโขง

1.6 ประเด็นเพิ่มเติมที่พบจากการลงพื้นที่วิจัย

ขณะที่ทำการเก็บข้อมูลแรงงานต่างด้าวในเขตอำเภอชานุมาน ได้พบชาวลาวประมาณ 20 หลังคาเรือน สัมภาษณ์คนลาวที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านแห่งนี้ได้ความว่า เมื่อสมัยที่ประเทศลาวปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย แล้วฝรั่งเศสได้เข้ามายึดครองลาวเป็นเมืองขึ้น ได้มีการเปลี่ยนการปกครองเป็นการปกครองโดยระบอบคอมมิวนิสต์ ทำให้ประชาชนลาวบางกลุ่มไม่พอใจในระบบการปกครองดังกล่าว จึงได้ชักชวนผู้ที่มีแนวความคิดเดียวกันข้ามมาอยู่ฝั่งไทยและส่องสมชายฉกรรจ์เพื่อทำการฝึกการรบอยู่ฝั่งไทย เมื่อขำนาญการรบดีแล้วจึงทำการกอบกู้ชาติลาว จึงเกิด “ขบวนการกู้ชาติลาว” ขึ้น ต่อมาเมื่อฝรั่งเศสคืนประเทศให้คนลาวปกครองกันเอง คนลาวกลุ่มนี้ก็ไม่กลับประเทศลาวยังอยู่ทำมาหากินที่ประเทศไทยต่อไปเรื่อยๆ ต่อมารัฐบาลไทยได้ผลักดันกลุ่มนี้ไปยังประเทศที่สาม คือ อเมริกา แต่คนลาวกลุ่มนี้ก็ไม่ไป ยังคงอยู่ที่อำเภอชานุมาน และนครพนม จนถึงปัจจุบัน (สัมภาษณ์ มณี แก้วใส ปาว แก้วใสและหยี ชาวโปน. 21 เมษายน 2556) ใน ปี 2534 มีการประกาศให้สำรวจจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวให้กับบุคคลที่ยังไม่มีสถานะบุคคลผ่านทางผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ซึ่งมีชาวบ้านเข้ารับการสำรวจดังกล่าวเป็นจำนวนหลายร้อยคน ด้วยความคิดว่าเป็นการสำรวจให้สถานะเป็นคนไทย หากแต่การสำรวจครั้งดังกล่าวกลับเป็นการสำรวจเพื่อจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัว

ลาวอพยพ (บัตรสีฟ้าขอรับเงิน) ตามนโยบายของกองทัพภาคที่ 2 สภาความมั่นคงแห่งชาติ ที่ประสานขอความร่วมมือจากกระทรวงมหาดไทยในการสำรวจ หลังจากการถือบัตรลาวอพยพ ในปี 2534 เป็นต้นมา กระทั่งปัจจุบันนับเป็นเวลากว่า 16 ปี ที่กลุ่มคนดังกล่าวต้องประสบกับปัญหาการถูกจำกัดสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานแทบทุกด้าน เช่น สิทธิการเดินทาง การไม่สามารถขออนุญาตเดินทางออกนอกพื้นที่ได้ไม่ว่ากรณีใดๆ และไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบที่ชัดเจน ไม่มีสิทธิเข้ารับบริการด้านการรักษาพยาบาลของรัฐบาล ไม่มีสิทธิขอรับทุนการศึกษา ไม่มีสิทธิในที่อยู่อาศัยและการครอบครองทรัพย์สิน ไม่มีสิทธิการขอกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินต่างๆ การทำนิติกรรมหรือการทำใบขับขี่ตลอดจนการไม่สามารถขอจัดทำใบรับรองสถานที่เกิดสำหรับกรณีคนที่เกิดในประเทศไทย หรือการขอแก้ไขเอกสารทางราชการที่ผิดพลาดไม่ได้ จึงทำให้กลายเป็นบุคคลไร้สัญชาติโดยปริยาย ชาวลาวกลุ่มนี้เป็นแรงงานระดับล่างให้กับคนไทยที่อยู่ในหมู่บ้านขานูมานและอำเภอใกล้เคียงได้เป็นอย่างดี โดยเป็นผู้รับจ้างทำ งานระดับล่าง เช่น งานภาคการเกษตร งานก่อสร้าง งานแม่บ้าน ซึ่งคนไทยไม่นิยมทำ หากไม่มีแรงงานกลุ่มนี้หมู่บ้านต่างๆ แถบนี้ก็จะหาแรงงานทำงานดังกล่าวได้ยากขึ้น (สัมภาษณ์ มณี แก้วใส ปาว แก้วใสและหิ ชาวโปน ชาวลาว 21 เมษายน 2556)

2. ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ก่อให้เกิดการค้าแรงงานต่างด้าว

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ก่อให้เกิดการค้าแรงงานต่างด้าวผู้วิจัยได้แยกเป็นข้อได้ดังต่อไปนี้ (สัมภาษณ์ ครอบชัย นุช สกุลไทย นิรันดร์ แก่นสำโรง ทวี ภาน้อย นราทร กลางประพันธ์ ปราโมทย์ น้อยเมืองโพน พรสวรรค์ สุพรและวัชรินทร์ อินทร์ไชยา. 20 มกราคม 2556)

2.1 การขาดแคลนแรงงานในบางสาขาอาชีพของไทย

แรงงานของไทยระดับล่างจำนวนมากเดินทางไปทำงานในต่างประเทศ จึงทำให้ประเทศไทยประสบปัญหาขาดแคลนแรงงานภายในประเทศ โดยเฉพาะแรงงานประเภทไร้ฝีมือในหลายสาขา งานบางประเภทคนไทยไม่นิยมทำ เช่น งานด้านประมงทะเล และอุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องกับประมงทะเล จึงทำให้ภาคเอกชนและผู้ประกอบการหาทางออกโดยการจ้างแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายที่ลักลอบเข้ามาทำงานทำในประเทศไทย ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นแรงงานประเภทไร้ฝีมือที่มีความอดทนและอัตราค่าแรงถูก การขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทยอย่างต่อเนื่องจากการพัฒนาโครงสร้างการผลิตทางการเกษตรไปสู่ภาคอุตสาหกรรมทำให้

มีความต้องการแรงงานเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งในปัจจุบันรัฐบาลประกาศค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท ยิ่งทำให้แรงงานต่างด้าวล้นทะลักเข้ามาหางานทำที่ประเทศไทยมากขึ้น

2. 2 ความสะดวกในการเข้าออกประเทศ

ประเด็นนี้พิจารณาในข้อกฎหมายและโอกาสในการเข้าสู่ประเทศไทยได้ ดังนี้

2. 2. 1 กฎระเบียบการเข้าเมืองที่ถูกต้องขาดความยืดหยุ่นซึ่งมีข้อกฎหมายมากเกินไป ทำให้มีแนวโน้มในการลักลอบเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมายของแรงงานต่างด้าวเพิ่มขึ้น

2. 2. 2 ในขณะที่เดียวกันตามท่าข้ามประเพณี จุดรวมเรือ และจุดผ่อนปรนในหมู่บ้านตามแนวชายแดนที่ติดริมโขง ภาครัฐกลับเปิดโอกาสให้ชาวลาวเข้าประเทศไทยได้โดยง่ายสะดวก ไม่มีความเข้มงวดแค่เพียงการจดชื่อชาวลาวที่เข้ามาเท่านั้น ซึ่งเป็นเหตุให้ง่ายแก่การลักลอบเข้าส่วนลึกของประเทศซึ่งอาจง่ายต่อการค้ายาเสพติดอีกด้วย

2. 2. 3 ระบบเครือข่ายชาวไทยและชาวลาวเป็นที่นั่งกันมาช้านานชาวลาวที่แต่งงานอยู่กินกับคนไทยหลายครอบครัวตามหมู่บ้านติดริมโขง เมื่อญาติคนลาวเข้ามาไทยเพื่อหางานทำจึงเป็นเรื่องของญาติฝั่งไทยที่จะต้องช่วยเหลือกัน นับว่าเป็นเรื่องที่ซับซ้อนละเอียดอ่อนทางด้านจิตใจ กลายเป็นจุดอ่อนในการแก้ปัญหาการลักลอบเข้าเมืองของเจ้าหน้าที่

2. 2. 4 นอกจากนี้ยังมีแรงงานต่างด้าวเดิมที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยมานานกว่า 10 ปี ซึ่งกลุ่มนี้เข้ามาพร้อมกับพ่อแม่ ซึ่งได้พาลักลอบเข้ามาตั้งแต่เป็นเด็ก เมื่อโตขึ้นก็อยู่ในไทยทำมาหากินหรือทำงานที่ไทยไปเรื่อยๆ ในวัยเด็กไม่ได้รับการศึกษาอยู่แบบคนไร้สัญชาติไม่ได้รับสวัสดิการใดๆ เนื่องจากการเป็นคนไร้สัญชาติเฉกเช่นเดียวกับพ่อแม่

2. 3 การขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทยอย่างต่อเนื่อง

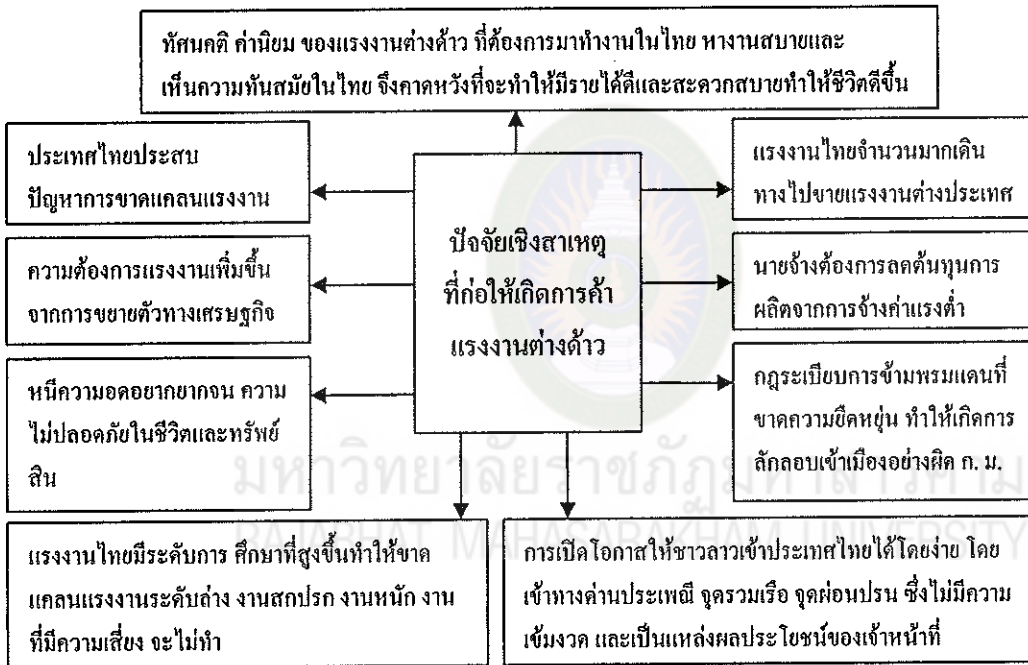
จากการพัฒนาโครงสร้างการผลิตทางการเกษตรไปสู่ภาคอุตสาหกรรม มีผลให้ความต้องการแรงงานเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งปัจจุบันรัฐบาลประกาศค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท จึงเป็นแรงกระตุ้นให้แรงงานต่างด้าวล้นทะลักเข้ามาหางานทำที่ประเทศไทยมากขึ้น

2. 4 ค่านิยมเกี่ยวกับวัตถุนิยม ความทันสมัย

แรงงานต่างด้าวมีทัศนคติ ค่านิยมการเลียนแบบคนลาวด้วยกัน เมื่อเห็นเพื่อนหรือคนอื่นไปทำงานที่ไทยกลับมามีเงินใช้ ซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกสนองความต้องการ ได้จึง

เอาอย่างเลียนแบบกัน อีกทั้งความยากจนของทางบ้านจึงต้องดิ้นรนเพื่อให้ครอบครัวอยู่รอด ทำให้เป็นแรงผลักดันที่จะต้องเข้ามาขายแรงงานที่ไทย อีกทั้งความแตกต่างทางสภาพเศรษฐกิจ ความทันสมัย ความเจริญทางด้านสังคมของไทยดีกว่าประเทศเพื่อนบ้าน จึงเป็นอีกปัจจัยที่ดึงดูดให้เกิดการย้ายถิ่น การอพยพหลบหนีเข้าเมืองเพื่อมาหางานทำของผู้คนชาวลาว ชาวพม่า และชาวเวียดนาม

จากการศึกษาข้อมูลปัจจัยเชิงสาเหตุที่ก่อให้เกิดการค้าแรงงานต่างด้าวสามารถทำเป็นแผนภูมิที่ 7 ได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 7 ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ก่อให้เกิดการค้าแรงงานต่างด้าว

จากแผนภูมิที่ 7 สามารถสรุปได้ ดังนี้ สาเหตุที่ก่อให้เกิดการค้าแรงงานต่างด้าวมีหลายปัจจัยด้วยกัน ได้แก่ 1) การขาดแคลนแรงงานในบางสาขาอาชีพของไทย 2) ความสะดวกในการเข้าออกประเทศ มีประเด็นที่สอดคล้องในหัวข้อนี้ คือ กฎระเบียบการเข้าเมืองที่ถูกต้องขาดความยืดหยุ่น ภาคเปิดโอกาสให้ชาวลาวเข้าประเทศไทยได้โดยง่าย ณ จุดรวมเรือ ทำข้าม และจุดผ่อนปรน ระบบเรือญาติให้การช่วยเหลือในการลักลอบเข้าประเทศ แรงงานต่างด้าวเดิมเข้า

มากับพ่อแม่จึงกลายเป็นคนไร้สัญชาติเหมือนเดียวกับพ่อแม่ 3) การขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทยอย่างต่อเนื่อง และ 4) ค่านิยมเกี่ยวกับวัตถุนิยม ความทันสมัย

3. ผลกระทบจากการค้าแรงงานต่างด้าว

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิตในประเทศไทย ได้แปรเปลี่ยนไปตามกาลเวลา ในขณะที่กำลังแรงงานที่มีอยู่เดิมและกำลังแรงงานใหม่ที่สามารถศึกษาจากสถาบันการศึกษาต่างๆ ยังไม่สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาได้ การขาดแคลนแรงงานจึงเกิดขึ้นในบางสาขาการผลิต พร้อมๆ กับการว่างงาน ในปัจจุบันประเทศไทยมีการจ้างแรงงานต่างด้าวจำนวนมากจากประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ พม่า ลาว และกัมพูชา โดยเฉพาะตลาดแรงงานระดับล่าง การเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าวดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยเป็นวงกว้างทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมือง สำหรับการวิจัยครั้งนี้ได้วิเคราะห์ผลกระทบของการค้าแรงงานต่างด้าวใน 3 ประเด็นด้วยกัน กล่าวคือ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านการเมือง ซึ่งรายละเอียดเป็นดังนี้

3.1 ผลกระทบในด้านเศรษฐกิจ

3.1.1 ผลกระทบในเชิงบวกต่อเศรษฐกิจของประเทศไทย นายจ้างหรือผู้ประกอบการสามารถลดต้นทุนการผลิตจากการจ้างแรงงานราคาถูก ทำให้ได้กำไรเพิ่มขึ้นจากการประกอบธุรกิจ และมีโอกาสเลือกแรงงานได้มากขึ้น เพราะแรงงานต่างด้าวไม่เลือกงาน ไม่เกี่ยงงาน สู้งานหนักได้ มีความอดทนสูง อยู่ง่ายกินง่าย ไม่สร้างเงื่อนงำข้อต่อรองในการทำงาน การขับเคลื่อนทางธุรกิจในการจ้างแรงงานต่างด้าวราคาถูกส่งผลต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศได้เป็นอย่างดี เศรษฐกิจของประเทศไทยมีการขยายตัวดีขึ้น ซึ่งให้เห็นถึงเศรษฐกิจ ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและคนไทยเริ่มจะเป็นเจ้าของธุรกิจ มีรายได้สูง ไม่ทำงานที่ใช้แรงงานรับค่าแรงขั้นต่ำ (วารสารแรงงาน, 2555) ตัวอย่างเห็นได้ชัด คือ และเจ้าหน้าที่ประจำท่าข้าม ตามหมู่บ้าน จังหวัดอุบลราชธานี อำนาจเจริญ มุกดาหาร และนครพนม ปัจจุบันประเทศไทยหากงานที่ทำหน้าที่แม่บ้านเป็นคนท้องถิ่นยากมาก จึงเป็นโอกาสดีของแรงงานต่างด้าวให้นายจ้างเลือกไปเป็นแม่บ้านได้ตามต้องการ (สัมภาษณ์ ทวี ภาณุชัย ยิวพล อุดม และ นราทร กลางประพันธ์, 9 กุมภาพันธ์ 2556)

3. 1. 2 ผลกระทบในเชิงลบต่อเศรษฐกิจของประเทศไทย แรงงานระดับ

ท้องถิ่นของไทยถูกแย่งงาน โอกาสการมีงานทำและรายได้ของแรงงานไทยลดลง เพราะนายจ้างมีแรงงานต่างด้าวราคาถูกเป็นทางเลือก การจ้างแรงงานต่างด้าวในราคาถูกทำให้แรงงานไทยหมดโอกาสที่จะได้ค่าตอบแทนที่สูงขึ้น นอกจากนี้ แรงงานต่างด้าวบางส่วนได้สร้างความเสียหายต่อธุรกิจของนายจ้าง คือ แรงงานต่างด้าวทำงานไม่ครบสัญญาที่หนีไปทำงานที่อื่น ทำให้นายจ้างเสียเงินโดยเปล่าประโยชน์จากการจ่ายค่าสวัสดิการ ค่าทำบัตรต่างด้าว และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ตามระเบียบกฎหมายแรงงาน (สัมภาษณ์ ยูวพล อุดม อติพงษ์ บุตรศาสตร์ ชัชชัย คำนิล และอนุศักดิ์ ราชวงศ์. 11 พฤษภาคม 2556 และวารสารแรงงาน 2556) นอกจากนี้เมื่อแรงงานต่างด้าวได้รับประสบการณ์เรียนรู้ในไทยจำนวนมากอาจเป็นผลให้นักลงทุนมองเห็นซึ่งอุตสาหกรรมในไทยบางประเภท อาจย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศเพื่อนบ้านที่มีค่าจ้างแรงงานที่ต่ำกว่า เช่น พลาสติกทอ เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม รองเท้า เป็นต้น แรงงานต่างด้าวในไทยที่เป็นงานแล้วอาจหวนคืนกลับประเทศเมื่อมีการย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศของตน ทำให้ไทยยังขาดแคลนแรงงานระดับล่างหนักเข้าไปอีก

การขาดการพัฒนาเทคโนโลยีที่ทันสมัย หากนายจ้างได้แต่จ้างแรงงานต่างด้าวราคาถูกอยู่แบบนี้ ถึงแม้ว่าจะเป็นผลดีต่อกิจการที่สามารถลดต้นทุนจากการจ้างงานราคาถูกได้ แต่หากพิจารณาถึงผลในระยะยาวจะทำให้ประเทศไทยขาดการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัย เนื่องจากผู้ประกอบการพึ่งพาแต่แรงงานราคาถูกจนละเลยต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตที่มีคุณภาพ (วารสารแรงงาน. 2555 สัมภาษณ์ ทวี ภาณุชัย ยูวพล อุดม และนราทร กลางประพันธ์ 9 กุมภาพันธ์ 2556 และเจ้าหน้าที่ประจำท่าข้าม ตามหมู่บ้าน จังหวัดอุบลราชธานี อำนาจเจริญ มุกดาหารและนครพนม, ธันวาคม 2555)

3. 2 ผลกระทบในด้านสังคม

3. 2. 1 ผลกระทบในเชิงบวกต่อสังคมของประเทศไทย แรงงานต่างด้าวชาวลาวมีความซื่อสัตย์ รักนายจ้าง ไม่เรื่องมากมีความอดทน เกิดระบบเครือข่ายติดตามแนวชายโขงที่แน่นแฟ้น มีความสามัคคีกันในระดับชุมชนทั้งฝั่งไทยและฝั่งลาว เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศจากการสืบทอดประเพณีวัฒนธรรมตามริมโขงในวันสำคัญต่างๆ เช่น วันออกพรรษามีประเพณีแข่งเรือ งานบุญกฐิน บุญพระหรือบุญต่างๆ ตามประเพณีตามแนวชายแดน ทำให้เกิดความสามัคคีสมานฉันท์ระหว่างสองประเทศไทย – ลาว (สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่

ประจำทำข้าม เขมราฐ, โลกสาร, คอนตาล, หวานใหญ่, บ้านแพงและทำข้ามท่าอุเทนและ
สัมภรณ์ ชูพล อุดม, อติพงษ์ บุตรศาสตร์, ชัชชัย คำนิลและอนุศักดิ์ ราชวงศ์. 11 พฤษภาคม
2556)

3. 2. 2 ผลกระทบในเชิงลบต่อสังคมของประเทศไทย การเข้ามาของแรงงาน
ต่างด้าวในประเทศไทย ได้ก่อให้เกิด ผลกระทบทางด้านสังคมหลายประการด้วยกัน ดังนี้

1) ปัญหาด้านสังคม

1. 1) แรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น
ขึ้นทุกปีทำให้ภาครัฐควบคุมไม่ได้

1. 2) แรงงานต่างด้าวได้รับการถูกกดขี่จากนายจ้างถูกเอารัดเอา
เปรียบจากสังคมและการไม่ได้รับสวัสดิการที่ดี บางส่วนสร้างปัญหาให้สังคมไทย เช่น ก่ออาช
ญากรรม วิวาททรัพย์ ปล้นจี้ ผ่านนายจ้าง ทะเลาะวิวาทในกลุ่มแรงงานด้วยกันเอง ค้ามนุษย์
สร้างอิทธิพลกลุ่มชนชาติ ปัญหายาเสพติด ปัญหาโสเภณี ปัญหาสิ่งแวดล้อมจากการมีขยะมาก
ชุมชนสกปรก เพราะความไม่มีระเบียบและสำนึกที่ดีของแรงงานต่างด้าว ปัญหาต่างๆ เหล่านี้
ทำให้คนไทยในชุมชนที่แรงงานต่างด้าวอาศัยอยู่รู้สึกถึงความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
(สัมภรณ์ บุญเรือง โสมรักษ์ กัณฑ์พงษ์ แสงโทณโพธิ์ และคณิตศร สีสด, 13 กุมภาพันธ์ 2556)

1. 3) แรงงานต่างด้าวบางคนยังไม่ทันเริ่มงานแต่กลับหนีไปทีอื่น ทำ
ให้นายจ้างเสียเงินค่าขึ้นทะเบียนและค่าใช้จ่ายอื่นๆ รวมทั้งเสียเวลาทำเอกสารต่างๆ ที่ถูกต้อง
ให้แรงงานที่เป็นลูกจ้างของตน (สัมภรณ์ชูพล อุดม อติพงษ์ บุตรศาสตร์ ชัชชัย คำนิล และ
อนุศักดิ์ ราชวงศ์. 10 กุมภาพันธ์ 2556)

1. 4) แรงงานต่างด้าวเข้ามาแย่งงานคนไทยซึ่งคนไทยเองก็ว่างงาน
กันมากอยู่แล้ว งานบางประเภทที่แรงงานต่างด้าวทำก็ยังมีแรงงานไทยบางส่วนมีความต้องการ
ที่จะทำ แต่ด้วยค่าแรงของแรงงานต่างด้าวถูกกว่า แรงงานไทยจึงเสียโอกาสการมีงานทำและ
ขาดรายได้ (สัมภรณ์ บุญเรือง โสมรักษ์ กัณฑ์พงษ์ แสงโทณโพธิ์ และคณิตศร สีสด. 13
กุมภาพันธ์ 2556)

2) ปัญหาด้านสาธารณสุข

กระทรวงสาธารณสุขต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการสงเคราะห์
รักษาพยาบาลแรงงานต่างด้าวปีละหลายล้านบาทและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี แรงงานต่างด้าว

บางส่วนได้กลายเป็นพาหะนำโรคใหม่ๆ เข้าประเทศไทย เช่น อาการเจ็บป่วยเป็นโรคติดต่อ และเจ็บป่วยด้วยโรคที่ไทยเคยควบคุมได้แล้ว การเกิดอุบัติการณ์ซ้ำของโรค โรคติดต่อบางชนิดที่กำลังจะหมดไปจากประเทศไทย มีแนวโน้มอาจจะกลับมาเป็นปัญหาด้านสาธารณสุขของไทยอีก จากการศึกษาที่ไม่สามารถควบคุมโรคได้จากแรงงานต่างด้าว ลักษณะการทำงานและสภาพที่อยู่อาศัยของแรงงานต่างด้าวซึ่งอยู่กันอย่างแออัด สิ่งแวดล้อมน่าเสียดายผลให้มีการแพร่กระจายของโรคได้อย่างรวดเร็ว เด็กที่คลอดมาไม่มีการฉีดวัคซีนเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กและเกิดโรคต่างๆ เกี่ยวกับเด็กได้ (สัมภาษณ์ วัชรินทร์ อินทร์ไชยาและกามาพาล่า, 24 เมษายน 2556 วารสารปัญหาสุขภาพแรงงานต่างด้าว, 2555) การได้รับเชื้อโรคติดต่อจากแรงงานต่างด้าว จะส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชากรไทยตามแนวชายแดน เนื่องจากโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าครอบคลุมเฉพาะการให้บริการสุขภาพเฉพาะคนที่มีสัญชาติไทยเท่านั้น ดังนั้นให้แรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมายจึงเข้าไม่ถึงระบบบริการสาธารณสุข ทำให้ยากต่อการติดตามข้อมูลด้านการแพร่กระจายของโรคติดต่อ(สัมภาษณ์สุมิตร ปัญญาสุมิตร และกล้า พิลาทอง, 2 มกราคม 2556)

3. 3 ผลกระทบด้านการเมือง

3. 3. 1 ผลกระทบในเชิงบวกต่อการเมืองของประเทศไทย

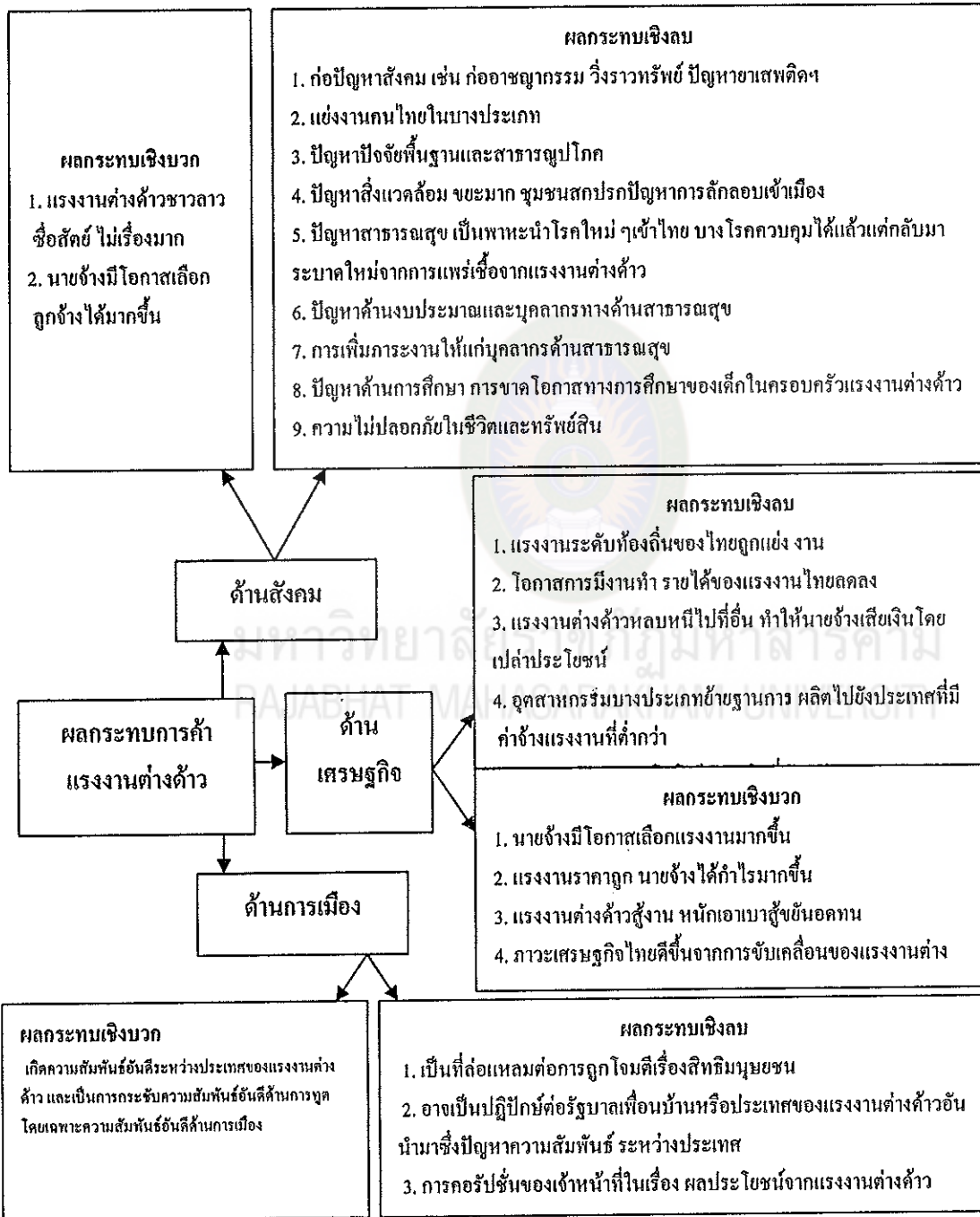
การที่ไทยให้แรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในไทยได้ ทำให้ประชาชนของประเทศเพื่อนบ้านมีงานทำ ครอบครัวของแรงงานต่างด้าวมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จึงส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทยและประเทศของแรงงานต่างด้าว และเป็นการกระชับความสัมพันธ์อันดีด้านการทูต โดยเฉพาะความสัมพันธ์อันดีด้านการเมือง

3. 3. 2 ผลกระทบในเชิงลบต่อการเมืองของประเทศไทย

เป็นที่ล่อแหลมต่อการถูกโจมตีเรื่องสิทธิมนุษยชนเพราะสภาพการจ้างงานที่ไม่เหมาะสมไปจนถึงการค้ำมนุษย์ และที่สำคัญที่สุดอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลเพื่อนบ้านหรือประเทศที่เป็นภูมิลำเนาของแรงงานต่างด้าว อันนำมาซึ่งปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (สัมภาษณ์สัมภาษณ์ อ่อนศรี จันทร์อินทร์ ชัชชัย คำนิล อติศร เพ็ญนอก และกล้า พิลาทอง, 14 ธันวาคม 2554) แรงงานต่างด้าวได้สร้างปัญหาสังคมในการก่ออาชญากรรม ยาเสพติดทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนไทย โดยที่แรงงานต่างด้าวกระจายอยู่

ในทุกอาชีพ ทำให้ยากแก่การควบคุมตรวจสอบ ซึ่งเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติอย่าง
หลีกเลี่ยงยาก

จากผลกระทบของแรงงานต่างด้าวในด้านต่างๆ สามารถจัดทำเป็นแผนภูมิที่ 8 ได้ ดังนี้

แผนภูมิที่ 8 ผลกระทบการค้าแรงงานต่างด้าว

จากแผนภูมิที่ 8 สรุปได้ดังนี้ ผลกระทบที่เกิดจากการค้าแรงงานต่างด้าว ส่งผลกระทบ อยู่ 3 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

ด้านเศรษฐกิจ เกิดผลกระทบ คือ เชิงบวก นายจ้างมีโอกาสเลือกแรงงานมากขึ้น แรงงานราคาถูกทำให้นายจ้างได้กำไรเพิ่มขึ้น ภาวะเศรษฐกิจไทยดีขึ้นจากการขับเคลื่อนการทำงานของแรงงานต่างด้าว เชิงลบ แรงงานระดับท้องถิ่นของไทยถูกแย่งงาน โอกาสการมีงานทำรายได้ของแรงงานไทยลดลง แรงงานต่างด้าวหลบหนีไปที่อื่นทำให้นายจ้างเสียเงินโดยเปล่าประโยชน์ ขาดการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัย

ด้านสังคม เกิดผลกระทบ คือ เชิงบวก แรงงานต่างด้าวชาวลาวมีความซื่อสัตย์ไม่เรื่องมาก นายจ้างมีโอกาสเลือกลูกจ้างได้มากขึ้น เชิงลบ แรงงานต่างด้าวจะก่อปัญหาสังคม เช่น ก่ออาชญากรรม วิวังราษฎร์ ปัญหาสุขภาพจิตฯ เป็นต้น ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน แรงงานต่างด้าวแย่งงานคนไทยในบางประเภท ปัญหาสิ่งแวดล้อม เกิดปัญหาการลักลอบเข้าเมือง ปัญหาสาธารณสุข เป็นพาหะนำโรคใหม่ๆ เข้าไทย ปัญหาด้านงบประมาณและบุคลากรทางด้าน และปัญหาด้านการศึกษา

ด้านการเมือง เกิดผลกระทบ คือ เชิงบวก เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศของแรงงานต่างด้าว และเป็นการกระชับความสัมพันธ์อันดีด้านการทูต โดยเฉพาะความสัมพันธ์อันดีด้านการเมือง เชิงลบ เป็นที่ล่อแหลมต่อการถูกโจมตีเรื่องสิทธิมนุษยชนและอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลเพื่อนบ้านหรือประเทศของแรงงานต่างด้าวอันนำมาซึ่งปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

จากการวิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์การค้าแรงงานต่างด้าวในการเข้าสู่สังคมอาเซียนของไทย โดยใช้ข้อมูลจากการวิจัยในระยะที่ 1 เป็นข้อมูลพื้นฐาน พบว่ามีแนวโน้มที่แรงงานต่างด้าวจะล้นทะลักเข้ามาไทยมากขึ้นเพราะความแตกต่างทางเศรษฐกิจของไทยและประเทศเพื่อนบ้านและการเข้ามาจะง่ายมากขึ้น ASEAN จะส่งผลให้แต่ละประเทศพัฒนาอย่างรวดเร็ว มีอัตราเติบโตทางเศรษฐกิจทำให้การเคลื่อนย้ายแรงงานจากชนบทเข้าเมืองมีมากขึ้น ส่งผลกระทบให้เกิดความขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร ทำให้ต้องนำแรงงานต่างด้าวเข้ามาทดแทนภาคการเกษตรอย่างมาก กลุ่มแรงงานทักษะสูงและสายอาชีพเป็นการเฉพาะจะมีโอกาสเคลื่อนย้ายได้ง่ายและมีทางเลือกในการทำงานได้มากกว่า แรงงานพม่า ลาว จะถูกดึงตัวกลับประเทศเพราะประเทศเขาจะขยายฐานการผลิตและอุตสาหกรรมจะเติบโตแข่งขันกันอย่าง

รวดเร็ว อัตราการรักษาพยาบาลมีแนวโน้มสูงขึ้นและความร่วมมือระหว่างประเทศในการแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวมีมาตรการที่ชัดเจนขึ้น

4. การสังเคราะห์ลักษณะ ปัจจัยเชิงสาเหตุ และผลกระทบของการค้าแรงงานต่างด้าว

จากการประชุมแบบระดมสมองโดยการเสวนากลุ่ม จำนวน 12 คน ซึ่งจัดขึ้นที่เทศบาลตำบลนิคมคำสร้อย เมื่อวันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2556 โดยอาศัยผลการวิจัยในระยะที่ 1 เป็นฐาน ข้อมูล ดังนี้ ลักษณะการค้าแรงงานต่างด้าว ปัจจัยเชิงสาเหตุและผลกระทบของการค้าแรงงานต่างด้าวต่อความมั่นคงของชาติในเชิงเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ทั้ง 4 จังหวัด ในพื้นที่วิจัย ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการค้าแรงงานต่างด้าวและผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติจากการค้าแรงงานต่างด้าว ยังไม่เพียงพอสำหรับการศึกษา ดังนั้น เพื่อให้ได้แนวทางการบริหารจัดการผลกระทบของการค้าแรงงานต่างด้าวในระดับนโยบายของชาติและระดับท้องถิ่น จึงนำผลที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์ให้ชัดเจน โดยจะใช้หลักการวิเคราะห์การบริหารจัดการเชิงนโยบาย SWOT Analysis ของ เฮนรี มินท์ซเบิร์ก (Henry Mintzberg, 1994 : 458) เพื่อตรวจสอบลักษณะการค้าแรงงานต่างด้าว สาเหตุและผลกระทบการค้าแรงงานต่างด้าวต่อความมั่นคงของชาติในเชิงเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง

ตารางที่ 2 การสังเคราะห์ลักษณะ ปัจจัยเชิงสาเหตุ และผลกระทบของค่าแรงงานต่างด้าว

การค้าแรงงานต่างด้าว		
ปรากฏการณ์	ปัจจัยเชิงสาเหตุ	ผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ
<p>จุดแข็ง (Strength)</p> <ol style="list-style-type: none"> แรงงานต่างด้าวขายแรงงานอย่างดีอยู่แบบชั่วคราว 1 ส่วนใหญ่เป็นแรงงานภาคการเกษตร อยู่กันเป็นกลุ่มห่มะแ่น การอบรมให้ความรู้เรื่อง กฎหมายแรงงาน การสาธารณสุข 2 แรงงานต่างด้าวมัตรีอยู่ดีเป็นคนไทย 3 คนลาวมีเสียขเป็นคนไทย 4 มีเจ้าหน้าที่ทำหน้าที่จัดซื้อเข้าออกแรงงานต่างด้าวประจำช่องข้าม จุดรวมเรือและจุดผ่อนปรน ทุกแห่ง 5 แรงงานกลุ่มนี้ไม่ปรากฏการลักลอบเข้าไปส่วนลึกหรือต่างจังหวัด แรงงานต่างด้าวขายแรงงานและขายบริการทางเพศแบบแฝง แรงงานต่างด้าวมัสังักตนายจ้างสามารถตรวจสอบจำนวนและติดตามได้ แรงงานต่างด้าวเข้ามาประเทศไทยเพื่อขายบริการทางเพศเท่านั้น 1 จะเป็นผู้หญิงทั้งหมด สามารถนำมาอบรมให้ความรู้ได้ 2 สังักตนายจ้างง่ายแก่การติดตาม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทย การขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องเนื่องจากการพัฒนาโครงสร้างการผลิตทางการเกษตร ไปสู่ภาคอุตสาหกรรม และการประกาศค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท ความต้องการแรงงานจำนวนมากของผู้ประกอบการนำไปเป็นเกณฑ์คัดแรงงานได้ 2. ความทันสมัย ความเจริญของไทย ความแตกต่างทางสภาพเศรษฐกิจ ความทันสมัย ความเจริญทางด้านสังคมของไทยดีกว่าประเทศเพื่อนบ้าน 3. มาตรการกระตุ้นภาครัฐ (ไทยเข้มแข็ง) 4. สภาพแวดล้อมของเศรษฐกิจอยู่ในเกณฑ์ดี 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านเศรษฐกิจ <ol style="list-style-type: none"> 1.1 นายจ้างมีโอกาสเลือกแรงงานมากขึ้น 1.2 แรงงานราคาถูก นายจ้างได้กำไรมากขึ้น 1.3 แรงงานต่างด้าวสู้งานหนักเอาเบาะๆ ขยันอดทน 1.4 ภาวะเศรษฐกิจไทยดีขึ้นจากการขับเคลื่อนของแรงงานต่างด้าว 2. ด้านสังคม <ol style="list-style-type: none"> 1.1 แรงงานต่างด้าวชาวลาวย่อสัตย์ ไม่เรื่องมาก อดทน 2.2 นายจ้างมีโอกาสเลือกผู้จ้างได้มากขึ้น 2.3 แรงงานไทยระดับล่างหายากแต่แรงงานต่างด้าวระดับล่างมีมากมายค่าจ้างก็ถูก 3. ด้านการเมือง <p>ผลประโยชน์ทางธุรกิจจะส่งผลกระทบต่อการเมืองไทย ให้ความมั่นคงทางการเมือง เพราะมีแรงงานต่างด้าวเป็นกลุ่มขับเคลื่อนทางธุรกิจฐานล่าง</p>

การดำเนินงานต่างดาว

ปรากฏการณ์	ปัจจัยเชิงสาเหตุ	ผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ
<p>4. แรงงานต่างดาวชายแรงงานลักษณะเข้ามา-เย็นกลับ</p> <p>4. 1 บางกลุ่มเข้ามาเฉพาะในช่วงเก็บเกี่ยวฤดูการทำนา ปลูกอ้อย เก็บถั่วลิสง เท่านั้น เหมาะแก่การส่งเสริมให้ความรู้ ก. ม. แรงงาน 4. 2 บางกลุ่มจะเข้ามาซื้อสินค้าอุปโภค บริโภค ในวันตลาดนัด ซึ่งกลุ่มนี้จะเข้ามาเยอะมาก เหมาะแก่การแจกเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อเผยแพร่</p> <p>5. แรงงานต่างดาวลักลอบเข้าเมืองแบบผิดกฎหมายเพื่อเข้าตัวนติคของประเทศ</p> <p>แรงงานกลุ่มนี้จะมาพักในบ้านที่นายหน้าจัด ให้ประมาณ 2-3 วัน ให้เต็มรถตู้ ดังนั้น ผู้นำชุมชนหรือคณะกรรมการหมู่บ้านสามารถแจ้งแก่เจ้าหน้าที่เพื่อการจับกุม ได้ง่ายและก่อนผลักดันก็ต้องอบรมให้ความรู้ให้เห็นถึงโทษของการลักลอบเข้าเมือง</p>	<p>1. กฎหมายข้ามพรมแดนขาดความยืดหยุ่น</p> <p>กฎระเบียบการเข้าเมืองที่ถูกต้องขาดความยืดหยุ่นและมีข้อกำหนดมากมายเกินไป ทำให้มีแนวโน้มในการลักลอบเข้าเมือง</p>	<p>1. ด้านเศรษฐกิจ</p> <p>1. 1 แรงงานระดับท้องถิ่นของไทยถูกแย่งงาน</p>
<p>จุดอ่อน (Weakness)</p> <p>1. แรงงานต่างดาวชายแรงงานอยู่แบบชั่วคราว</p> <p>1. 1 เจ้าหน้าที่ประจำท่าข้าม จุดรวมเรือ และจุดผ่อนปรน ไม่เคร่งครัดในระเบียบการเข้าออก จุดซื้อขาเข้าแต่ขาออกไม่ตรวจ</p>		

การดำเนินงานต่างด้าน

ปรากฏการณ์	ปัจจัยเชิงสาเหตุ	ผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ
<p>ให้ละเอียดตรงกันว่าแรงงานต่างด้าวออกครบหรือไม่</p> <p>1. 2 แรงงานต่างด้าวเข้ามาไทยได้อย่างสะดวก เพราะมีจุดเข้ามาไทยหลายแห่งมีท่าข้าม จุดรวมเรือและจุดผ่อนปรนอยู่มาก</p> <p>1. 3 เจ้าหน้าที่ประจำท่าข้าม จุดรวมเรือและจุดผ่อนปรนไม่ได้รับการอบรมเรื่อง ก. ม. แรงงานและการปฏิบัติหน้าที่ที่เพราะเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่จะเป็นกรรมการหมู่บ้านเกือบทั้งหมด</p> <p>1. 4 เครือญาติทางฝั่งไทยของสถานดาวจะช่วยกันปิดบังและให้ที่หลบซ่อน</p> <p>1. 5 ไม่มีการประชุมกันในแต่ละจุดข้ามต่าง ๆ</p> <p>1. 6 ไม่มีกรมตำรวจ โสภิตเข้ามาใช้ในการลงทะเบียนเข้าออกแรงงานต่างด้าว</p> <p>2. แรงงานต่างด้าวขายแรงงานและขายบริการทางเพศแบบแฝง</p> <p>2. 1 เจ้าหน้าที่ไม่ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ รับสินบนค่าคุ้มครองกับนายจ้างแรงงานต่างด้าว</p> <p>2. 2 มีช่องโหว่ในการลักลอบอยู่ต่อของแรงงานต่างด้าว</p> <p>2. 3 ความต้องการแรงงานต่างด้าวของนายจ้างมีสูงเพราะค่าแรงราคาถูกและแรงงานต่างด้าวไม่เอกลงานทำได้หลายอย่าง</p>	<p>อย่างผิดกฎหมายของแรงงานต่างด้าว</p> <p>2. ความสะดวกในการเข้าออกภาครัฐเปิดโอกาสให้ชาวลาวเข้าประเทศได้โดยง่ายโดยเข้าทางด้านประเพณี ท่าข้าม จุดรวมเรือ ที่รัฐอนุญาตให้ชาวลาวย่านไปมาได้โดยง่ายและไม่มีควบคุมเข้มงวด แต่เพียงการจดชื่อเข้ามาเท่านั้น ซึ่งทำให้ง่ายแก่การหลบหนีเข้าส่วนลึกของประเทศไทยได้จำนวนมาก</p> <p>3. ระบบเครือข่ายเชื้ออำนาจไทยและลาวเป็นพี่น้องกันมาช้านาน ชาวลาวยามแต่งงานอยู่กับคนไทยหลายครอบครัวในชุมชนติดริมโขง ทำให้การข้ามมาหางานทำของคนลาวที่ไทยจึงเป็นเรื่องง่าย และเป็นเรื่องที่ซับซ้อนด้านจิตใจ เป็นปัญหาในการแก้ไขปัญหาลักลอบเข้าเมืองของเจ้าหน้าที่ เพราะการปิดบังให้ที่หลบซ่อนของญาติแก่ชาวลาวยังตามริมโขง</p>	<p>ผลกระทบต่อนักการเมืองของชาติ</p> <p>1. 2 โอกาสการเมืองทำให้รายได้ของแรงงานไทยลดลง</p> <p>1. 3 แรงงานต่างด้าวหลบหนีไปทีอื่น ทำให้ให้นายจ้างเสียเงินโดยเปล่าประโยชน์</p> <p>1. 4 อุตสาหกรรมบางประเภทขยายฐานการผลิตไปยังประเทศที่มีค่าจ้างแรงงานที่ต่ำกว่า</p> <p>1. 5 ขาดการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัย</p> <p>2. ด้านสังคม</p> <p>2. 1 ก่อปัญหาสังคม เช่น ก่ออาชญากรรม วิ่งราวทรัพย์ ปัญหาสุขภาพจิตฯ</p> <p>2. 2 แย่งงานคนไทยในบางประเภท</p> <p>2. 3 ปัญหาปัจจัยพื้นฐานและสาธารณูปโภค</p> <p>2. 4 ปัญหาสิ่งแวดล้อม ขยะมาก ขุมชนสกปรก ปัญหาการลักลอบเข้าเมือง</p> <p>2. 5 ปัญหาสาธารณสุข เป็นพาหะนำโรคเข้าไทย บางโรคควบคุมได้แล้วแต่กลับมาระบาดใหม่จากการแพร่เชื้อจากแรงงานต่างด้าว</p> <p>2. 6 ปัญหาด้านงบประมาณและบุคลากรทางด้าน</p>

การดำเนินงานต่างดาว

ปรากฏการณ์	ปัจจัยเชิงสาเหตุ	ผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ
<p>ปรากฏการณ์</p> <p>3. แรงงานต่างดาวเข้ามาประเทศไทยเพื่อขายบริการทางเพศเท่านั้น</p> <p>3. 1 ค่านิยมที่ผิด ๆ ของสาวลาว สาวเวียดนามคือชอบงานสบายเงินดี</p> <p>3. 2 ความต้องการซื้อบริการทางเพศของชายไทยต่อหญิงลาว หญิงเวียดนามมีมาก</p> <p>3. 3 การเข้ามาไทยง่ายและสะดวก</p> <p>3. 4 การไม่คัดกรองแรงงานของไทย ใครจะเข้าจะออกก็ง่าย สะดวกทั้งถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย</p> <p>3. 3 เจ้าของสถานบริการให้การคุ้มครองแรงงานเป็นอย่างดีเพราะได้รายได้อย่างมากจากหญิงขายบริการกลุ่มนี้</p> <p>4. แรงงานต่างดาวขายแรงงานลักษณะเข้ามา – เย็นกลับ</p> <p>เจ้าหน้าที่ที่ทะเลาะวิวาทในกรณีขอเข้าออกของแรงงานต่างดาว ทำมันง่ายเกินไป แรงงานบางคนอาศัยความคุ้นเคยกับเจ้าหน้าที่ที่ไม่มีมีการจดชื่อหรือจ่ายค่าธรรมเนียมก็สามารถเข้ามาไทยได้โดยง่าย ซึ่งต่อแหล่งต่อการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ</p>	<p>ปัจจัยเชิงสาเหตุ</p>	<p>ผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ</p> <p>สาธารณสุข</p> <p>2. 7 การเพิ่มภาระงาน ให้แก่บุคลากรด้านสาธารณสุข</p> <p>2. 8 ปัญหาด้านการศึกษา การขาดโอกาสทางการศึกษาของเด็กในครอบครัวแรงงานต่างดาว</p> <p>2. 9 ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน</p> <p>3. ด้านการเมือง</p> <p>3. 1 เป็นที่ล้อแหลมต่อการถูกโจมตีเรื่องสิทธิมนุษยชน</p> <p>3. 2 อาจเป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลเพื่อนบ้านหรือประเทศของแรงงานต่างดาวอันนำมาซึ่งปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ</p> <p>3. 3 การคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ในเรื่องผลประโยชน์จากแรงงานต่างดาว</p>

การดำเนินงานต่างด้าว		
ปรากฏการณ์	ปัจจัยเชิงสาเหตุ	ผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ
<p>5. แรงงานต่างด้าวลดลงเข้าเมืองแบบผิดกฎหมายเพื่อเข้าส่วนลึกของประทศ</p> <p>5. 1 นายหน้าคน ไทยเห็นประโยชน์ส่วนตัวไม่คำนึงถึงสิทธิมนุษยชน</p> <p>5. 5 ความเห็นแก่ตัว ความไม่ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ไทย รับสินบนแก่แรงงานต่างด้าว รู้ทั้งรู้ว่าขบวนการนำพานั้นผิดบาะไปเส้นทางไหนแต่ไม่จับกุมเพราะได้ค่าสินบน ไม่ไว้เรื่องยกหากเจ้าหน้าที่ไทยจะตั้งคำถามตรวจและจับกุมผลักดันกลับประเทศเพราะเส้นทางในท้องถิ่นมีไม่มาก</p> <p>5. 7 คนไทยให้ที่พักพิงแก่แรงงานต่างด้าว</p> <p>โอกาส (Opportunity)</p> <p>ลักษณะของการค้าแรงงานต่างด้าวมียโอกาส (Opportunity) ร่วมกันดังนี้</p> <p>1. มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยที่สามารถจัดระบบฐานข้อมูลเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวได้ต่อไป</p>	<p>1. สภาพคล่องในระบบเศรษฐกิจอยู่ในเกณฑ์ดี</p> <p>2. การส่งออกขยายตัวจากภาวะเศรษฐกิจและการค้าโลกดีขึ้น</p>	<p>1. ด้านเศรษฐกิจ</p> <p>การขับเคลื่อนทางธุรกิจ โดยการจ้างแรงงานต่างด้าวราคาถูกและการได้กำไรจากผลผลิตต้นทุนต่ำ</p>

การดำเนินงานต่างดาว

ปรากฏการณ์	ปัจจัยเชิงสาเหตุ	ผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ
<p>ปรากฏการณ์</p> <p>2. ชาวบ้านตามแนวชายโขงของไทยเป็นสังคมเกษตรกรรมทำให้มีโอกาสในการให้ความรู้เรื่อง ก. ม. แรงงาน ผลกระทบด้านสาธารณสุข การช่วยกันลดต้องดูแลความเรียบร้อย การหลบเข้าเมืองของต่างดาวตามแนวชายโขงร่วมกัน</p> <p>3. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้การสนับสนุนงบประมาณและสามารถทำเป็นนโยบายการบริหารจัดการการเข้าออกของแรงงานต่างดาวได้</p> <p>4. ผู้ประกอบการให้ความร่วมมือและเป็นภาคีเครือข่ายได้</p> <p>5. เครือข่ายผู้นำชุมชน องค์กรชุมชนมีความพร้อม</p> <p>6. แรงงานต่างดาวอยู่เป็นกลุ่มก้อนง่ายแก่การติดตามข้อมูล</p> <p>อุปสรรค (Threat)</p> <p>ลักษณะของการค้าแรงงานต่างดาวมีอุปสรรค (Threat) ร่วมกันดังนี้</p> <p>1. การใช้แรงงานต่างดาว ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างตลาดแรงงานที่บางอุตสาหกรรมยังจำเป็นต้องใช้ มีการขออนุญาตนำเข้าและงานระดับล่างก็เป็นที่ต้องการของ</p>	<p>ปัจจัยเชิงสาเหตุ</p> <p>1. การขาดแคลนแรงงานในบางสาขาอาชีพ</p> <p>แรงงานของไทยจำนวนมากเดินทางไปทำงานต่างประเทศจึงทำให้ไทยขาดแคลนแรงงานภายในประเทศ โดยเฉพาะแรงงานไร้ฝีมือในหลายสาขา</p>	<p>ผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ</p> <p>2. ด้านสังคม</p> <p>โอกาสการเลือกถูกจ้างของนายจ้างมีมากขึ้น</p> <p>ธุรกิจมีการขยายตัวจากการขับเคลื่อนการทำงานของแรงงานต่างดาว</p> <p>3. ด้านการเมือง</p> <p>ธุรกิจที่ขยายตัวได้กำไรมากจากการลงทุนต่ำ มีผลต่อความมั่นคงทางการเมือง เพราะการเมืองและเศรษฐกิจดำเนินควบคู่กันไป</p> <p>1. ด้านเศรษฐกิจ</p> <p>ขาดการพัฒนาเทคโนโลยีที่ทันสมัย หากนายจ้างมีแต่จะจ้างแรงงานต่างดาวราคาถูก จะทำให้ขาดการพัฒนาการผลิตทางเทคโนโลยีได้</p>

การกำรแรงงานต่างด้าว

ปรากฏการณ์	ปัจจัยเชิงสาเหตุ	ผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ
<p>นายจ้างซึ่งแรงงานไทยไม่มียอมทำ อีกรักจ้างสูง จึงทำให้ความ ต้องการของตลาดแรงงานต่างด้าวมีสูง เป็นผลให้แรงงานต่างด้าวลักษณะลัก ใ้เข้าประเทศไทยจนยากที่จะควบคุมได้</p> <p>2. การเข้าเมืองอย่างถูกกฎหมายเป็นเรื่องที่ยุ่งยากหลายขั้นตอนจึงทำให้ แรงงานต่างด้าวหลีกเลี่ยงหันมาลักลอบเข้าเมืองซึ่งสะดวกและง่ายกว่าซึ่งมี นายหน้าพาไปและได้ทำงานจริง</p> <p>3. รัฐบาลไม่จริงจังกับนโยบายการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวและไม่สามารถนำสู่การปฏิบัติได้จริง</p> <p>4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าวมักเกิน ไป แต่ไม่มี หน่วยงานไหนจริงจังกับการแก้ไขปัญหาและไม่มีควมชัดเจนเชิงนโยบาย และแต่ละหน่วยงานไม่มีการประสานงานกัน</p> <p>5. ข้อมูลแรงงานต่างด้าวไม่สามารถตรวจสอบได้อย่างชัดเจนแน่นอน ทำให้ การบริหารจัดการเป็นไปได้ยาก การแก้ปัญหาด้านสาธารณสุขต่อการ ควบคุมโรคไม่มีประสิทธิภาพ การแพร่ระบาดของโรคที่ควบคุมไม่ได้ กลับมาแพร่ระบาดอีกครั้ง</p> <p>6. ภาครัฐปล่อยให้หมักหมมมากเกินไป จึงยากแก่การควบคุม</p>	<p>ปัจจัยเชิงสาเหตุ</p> <p>2. คำนิยมของแรงงานต่างด้าว</p> <p>ทัศนคติ คำนิยมการเลียนแบบของคนลาว เห็นเพื่อนหรือคน อื่นไม่ทำงานที่ไทยกลับมามีเงินใช้จึงเอาอย่าง อีกทั้งความ ยากจนของทางบ้านจึงต้องดิ้นรนเพื่อให้ครอบครัวอยู่สบาย ทำ ให้เป็นแรงผลักดันต้องเข้ามาขายแรงงานที่ไทย</p> <p>3. เจตนาหลีกเลี่ยงข้อกฎหมายในหนังสือเดินทาง การทำพาสปอร์ตต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง ดังนั้นจึงทำแค่ครั้งแรก ทำเพื่ออาศัยการเข้ามาทำงานในประเทศไทย แต่จะอยู่ต่อเป็นปี หรือหลายปีโดยไม่กลับไปต่ออายุหนังสือเดินทาง ซึ่งจะ กลายเป็นคนต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายทันที</p> <p>4. แรงงานต่างด้าวเดิม</p> <p>แรงงานต่างด้าวชาวลาว ที่เข้ามาทำงานในไทยนานกว่า 10 ปี กลุ่มนี้เข้ามาพร้อมกับพ่อแม่พาลูกน้อยเข้ามาตั้งแต่เป็นเด็กและ เมื่อโตขึ้นก็ทำงานต่อไปเรื่อยๆ ้วยเด็กไม่ได้รับการศึกษา เพราะไร้สัญชาติและไม่ได้รับสวัสดิการอะไร เด็กที่เกิดในไทย จากพ่อแม่ต่างด้าวจะไม่ได้รับความคุ้มครองเพราะถือว่าเป็น บุคคลไร้สัญชาติตามพ่อแม่</p>	<p>ผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ</p> <p>2. ด้านสังคม</p> <p>2. 1 ก่อปัญหาสังคม เช่น ปัญหายาเสพติด บิดัน ก่ออาชญากรรม ทะเลาะวิวาท</p> <p>2. 2 ปัญหาสิ่งแวดล้อม ชุมชนขยะมาก สกปรก</p> <p>2. 3 ปัญหาสาธารณสุขสูงขึ้นเปลืองงบประมาณของ มาณบุคลากรไม่เพียงพอ การระบาดของโรค ติดต่อกันได้</p> <p>โรค การไม่สามารถควบคุมโรค ติดต่อกันได้</p> <p>2. 4 ปัญหาด้านการศึกษา เด็กที่เกิดจาก ครอบครัวคนไร้สัญชาติจะไม่ได้รับการ ศึกษาจากไทย</p> <p>3. ด้านการเมือง</p> <p>ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ แร่งงานต่างด้าวเข้ามาไทยมากขึ้นแต่ไม่ สามารถบริหารจัดการ ได้จะส่งผลกระทบต่อ ประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างประเศ และประเด็นที่หล่อหลอมต่อการเมืองไทยคือ เรื่องสิทธิมนุษยชน</p>

สรุปการตรวจสอบลักษณะ ปัจจัยเชิงสาเหตุและผลกระทบของการค้าแรงงานต่างด้าวต่อความมั่นคงของชาติ จุดแข็ง (Strength) ทั้ง 3 ด้าน เศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งมีหลายภาคีเครือข่ายสามารถใช้ฐานข้อมูลร่วมกันในการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว จุดอ่อน (Weakness) เจ้าหน้าที่ที่มีความหละหลวมต่อหน้าที่และแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่มีการประสานกัน ไม่มีการนำระบบเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในงานแรงงานต่างด้าวในระดับพื้นที่ ผู้ประกอบการกักขังบุตรแรงงานต่างด้าว ดังนั้นจึงต้องมีนโยบายที่ชัดเจนเพื่อให้ชีวิตความเป็นอยู่ของคนต่างด้าวดีขึ้นและมีความชัดเจนในด้านนโยบาย ให้เป็นนโยบายเชิงประจักษ์ ด้านโอกาส (Opportunity) เทคโนโลยีที่ทันสมัยสามารถจะนำมาเป็นเครื่องมือช่วยขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวได้ ทั้งการเข้ามาตามจุดผ่อนปรน ท่าข้ามและจุดรวมเรือ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลร่วมกัน การมีภาคีเครือข่ายหลายหน่วยงานร่วมกันทำให้เป็นผลดีต่อการระดมความคิดเพื่อการพัฒนาและบริหารจัดการที่ดีได้ และด้านอุปสรรค (Threat) ความหละหลวมของเจ้าหน้าที่ ภาครัฐ ไม่ให้ความสำคัญต่อการแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวอย่างจริงจัง การเข้ามาตามช่องข้ามต่างๆ ไม่มีกฎเกณฑ์ที่เคร่งครัดปล่อยปละละเลย ทำกันแบบชาวบ้าน เข้าออกได้โดยสะดวกทำให้การลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวมีเพิ่มมากขึ้น

5. แนวทางการบริหารจัดการผลกระทบจากการค้าแรงงานต่างด้าว

จากการทำประชาพิจารณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมวิเคราะห์หาแนวทางที่ชัดเจนและได้ประสิทธิภาพสูงสุด มีผู้ร่วมวิพากษ์ทั้งหมด จำนวน 12 คน ประกอบด้วย ผู้เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว คือ ตัวแทนจากแรงงานจังหวัด (ประกันสังคม) ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ตำรวจตระเวนชายแดน นักวิชาการด้านแรงงานต่างด้าว นักวิชาการด้านกฎหมาย นักวิชาการด้านสังคมและนักวิชาการด้านสาธารณสุข ได้จัดเวทีวิพากษ์งานวิจัยการบริหารจัดการผลกระทบของแรงงานต่างด้าว เมื่อ เดือน กันยายน พ. ศ. 2556 ใช้สถานที่สำนักงานเทศบาลตำบลนิคมคำสร้อย อำเภอ นิคมคำสร้อย จังหวัดมุกดาหาร ทำการวิพากษ์โดยทำความเข้าใจในประเด็นการวิจัยเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ ข้อดี ข้อดีและความเป็นไปได้ ของรูปแบบการบริหารจัดการผลกระทบของแรงงานต่างด้าวแก่ผู้ร่วมวิพากษ์ จนได้บทสรุปแยกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับนโยบายของชาติและระดับนโยบายท้องถิ่น ดังนี้

5.1 นโยบายระดับชาติ

แรงงานต่างด้าวมีความสำคัญมากต่อการเติบโตของเศรษฐกิจไทยในปัจจุบัน หากมองย้อนดูว่าประเทศไทยมีความพร้อมแค่ไหนในการเปิดเสรีแรงงานในประเทศเศรษฐกิจอาเซียน ข้อสรุปของผู้เกี่ยวข้องในการร่วมวิพากษ์เชื่อว่ายังไม่มีความพร้อม โดยให้เหตุผลว่า แม้ว่าการเปิดเสรีแรงงานในอาเซียนไม่ใช่การเปิดเสรีทั้งหมดแต่เป็นการเปิดเสรีแรงงานที่มีทักษะใน 7 สาขาวิชาชีพ แต่ปัจจุบันนี้แรงงานของไทยก็ยังมีปัญหาด้านทักษะที่อยู่ในระดับต่ำ ไม่ว่าจะเป็นทักษะทางด้านภาษาฝีมือแรงงานที่ยังไม่ได้รับการพัฒนา รวมถึงมีความอดทนต่ำ ในส่วนของแรงงานต่างด้าวในประเทศไทยยังมีปัญหาเรื่องการบริหารจัดการและแบ่งแยก ทักษะของแรงงานเพื่อให้เกิดการใช้งานที่เหมาะสม นอกจากนี้กฎหมายที่ใช้ควบคุมแรงงาน ต่างด้าวของไทยยังไม่รัดกุมและเข้มงวด ข้อสรุปจากการวิพากษ์กลุ่มผู้เกี่ยวข้องถึงแนวทางการ บริหารจัดการผลกระทบของการค้าแรงงานต่างด้าวในระดับนโยบายของชาติ ดังนี้

5.1.1 ภาครัฐควรกำหนดมาตรการจัดระเบียบการขึ้นแรงงานต่างด้าวใหม่ มีการกำหนดจำนวนแรงงานต่างด้าวให้ชัดเจนในแต่ละปี ในแต่ละสาขาอาชีพควรรับแรงงานต่าง ด้าวจำนวนจำกัดเพื่อไม่ให้แรงงานต่างด้าวล้นทะลักเข้ามาที่ไทยจนยากจะบริหารจัดการได้

5.1.2 ควรมีระบบจัดชั้นทักษะ อบรมให้ความรู้แก่แรงงานต่างด้าว ก่อนนำเข้าสู่ อาชีพ

5.1.3 กำหนดระเบียบคุ้มครองและจัดสวัสดิการแก่แรงงานต่างด้าวให้ครอบคลุม โดยเฉพาะแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาอย่างถูกต้องและขึ้นทะเบียนเรียบร้อย จนสามารถเห็นถึงความแตกต่างระหว่างแรงงานลักลอบเข้ามาและแรงงานที่เข้ามาอย่างถูกต้องจะได้รับสวัสดิการ และการปฏิบัติที่แตกต่างกัน เมื่อเป็นเช่นนี้แรงงานต่างด้าวต้องหันมาขึ้นทะเบียนและเข้ามา ถูกต้องกันหมดเพื่อรับสวัสดิการที่เท่าเทียมกัน และจะได้ไม่ถูกกดขี่ด้านสิทธิมนุษยชนอีก

5.1.4 กำหนดมาตรการบทลงโทษอย่างเข้มงวด กฎหมายแรงงานต้องมีความ สักดิ์สิทธิ์จริง เอาผิดกับนายจ้างที่จ้างแรงงานผิดกฎหมายอย่างจริงจัง

5.1.5 สร้างจิตสำนึกที่ดีแก่นายจ้างและผู้ประกอบการต่อแรงงานต่างด้าว อบรม ให้ความรู้แก่นายจ้างหรือผู้ประกอบการ ในการปฏิบัติต่อลูกจ้างแรงงานต่างด้าวเรื่องสิทธิ มนุษยชน กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว

5.1.6 มีมาตรการเอาผิดเจ้าหน้าที่ที่แสวงหาผลประโยชน์จากแรงงานต่างด้าว อย่างจริงจัง เกรงครัดการปฏิบัติตามกฎหมาย และกำหนดโทษให้สูงขึ้น โดยเฉพาะ ในกรณีที่มี เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปเกี่ยวข้องหาผลประโยชน์จากแรงงานต่างด้าว

5. 1. 7 การสร้างภาคีเครือข่ายบูรณาการการทำงานร่วมกันทั้งในส่วนของภาครัฐ ผู้ประกอบการ แรงงานต่างด้าว รวมถึงรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่ายเพื่อนำมาสู่ทางออกในการแก้ปัญหา

5. 1. 8 มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบในเรื่องกองทุนสุขภาพแรงงานต่างด้าว ส่งเสริมการเข้าถึงระบบประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าว การให้บริการความรู้ด้านสุขภาพ กฎหมายที่เกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว รณรงค์ให้แรงงานต่างด้าวทั้งหมดเข้าสู่ระบบบริการสุขภาพ และประกันสุขภาพ

5. 1. 9 สร้างเครือข่ายสุขภาพแรงงานต่างด้าว ฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขจากกลุ่มแรงงานต่างด้าวเพื่อช่วยลดภาระแก่บุคลากรทางสาธารณสุขของไทย

5. 1. 10 ประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อหาทางออกการบริหารจัดการผลกระทบของการค้าแรงงานต่างด้าว

5. 1. 11 โฆษณสนับสนุนงบประมาณแก่ท้องถิ่น รัฐบาลควรมีนโยบายการจัดสรรงบประมาณการบริหารจัดการการเข้า-ออก และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าวแก่จังหวัดที่ติดแนวชายแดน เพื่อการกระจายงบประมาณลงสู่ท้องถิ่น ในการแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวต่อไป

5. 1. 12 การจัดวางระบบการทำงานของแรงงานในเขตเศรษฐกิจชายแดนหรือเขตเศรษฐกิจพิเศษอื่นๆ ให้ได้ผลเป็นอย่างดีนั้นจะต้องมีการปรับปรุงเงื่อนไขต่างๆ หลายประการ ดังนี้

1) มีการกำหนดเขตผ่อนปรนบริเวณชายแดนให้สามารถจ้างแรงงานลักษณะเข้ามา-เย็นกลับได้ที่ระยะห่างไม่เกิน 1 กิโลเมตร เพื่อควบคุมมิให้เกิดการลักลอบหรือหลบหนีออกไปทำงานนอกเขตพื้นที่

2) เร่งรัดและปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรี ระเบียบ และวิธีการปฏิบัติต่างๆ ให้เอื้อต่อการจัดระบบการเข้าเมืองของแรงงานแบบเข้ามา-เย็นกลับ โดยกำหนดจุดให้ผ่านเข้า-ออก เฉพาะที่กำหนดไว้และต้องใช้หนังสือหรือเอกสารในการผ่านแดน

3) ประเทศภาคีสัญญาระหว่างไทย-ลาว ไทย-พม่า ต้องพิจารณาปรับปรุงเงื่อนไขการผ่านเข้า-ออกเมือง ตามข้อตกลงของการสัญจรข้ามแดนของประชาชนทั้ง 2 ประเทศ โดยให้เพิ่มวัตถุประสงค์เพื่อการเข้ามาทำงานไว้ด้วย นอกเหนือไปจากการเยี่ยมชมญาติ การท่องเที่ยว ราชการ ธุรกิจ การกีฬา การประชุมสัมมนา และอื่นๆ ตามที่กำหนดไว้

4) ต้องมีการปรับปรุงวิธีการตรวจนับหรือการเดินทางเข้า - ออก ตามแนวชายแดน เพื่อจัดเก็บข้อมูลและสถิติรายวัน รายสัญชาติ และตามประเภทหรือวัตถุประสงค์ของการเข้าเมือง

5) มีการประสานความร่วมมือจากนายจ้างหรือภาคเอกชน ซึ่งเป็นผู้ได้รับประโยชน์โดยตรงในการให้ความร่วมมือกับภาครัฐ เพื่อช่วยสอดส่องดูแลควบคุมลูกจ้าง ไม่ให้ตกค้างหรืออยู่ค้างคืน ณ บริเวณสถานที่จ้างงานหรือสถานประกอบการ โดยให้เดินทางกลับไปยังประเทศต้นทางของการเดินทางเข้ามาทำงานในแต่ละวัน จะเป็นการออกไปอนุญาตทำงานตามช่วงเวลาที่เหมาะสม อาจจะน้อยกว่า 1 ปี ก็ได้ ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการเข้ามาทำงานแบบเข้ามา-เย็นกลับ ที่อนุญาตให้ทำงานได้เฉพาะในเขตพื้นที่ที่กำหนดไว้ และจะต้องติดบัตรแสดงตนตลอดระยะเวลาของการทำงานอยู่ในเขตพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนของประเทศไทย

5.2 นโยบายระดับท้องถิ่น

การแก้ปัญหาผลกระทบของแรงงานต่างด้าวให้ได้ผลเชิงประจักษ์และสามารถกระทำได้ในเบื้องต้นและมีประสิทธิภาพที่ดีนั้น ต้องเริ่มที่ระดับท้องถิ่นเพราะด่านแรกที่แรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามาคือหมู่บ้านต่างๆ ตามริมโขง สังกัดท้องถิ่นที่ดูแลในพื้นที่นั้น ฉะนั้นหากการบริหารจัดการตั้งแต่ระดับท้องถิ่น การบริหารจัดการผลกระทบของแรงงานต่างด้าวรวมถึงการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวในด้านอื่นๆต้องมีภาคีเครือข่ายที่ดีในระดับท้องถิ่นและเป็นฐานรากในการพัฒนาประเทศด้วย จึงจะมั่นคงและยั่งยืน แนวทางการบริหารจัดการผลกระทบของแรงงานต่างด้าวในระดับท้องถิ่นเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของชาติประกอบด้วย

5.2.1 การให้ความร่วมมือในภาคีเครือข่ายระดับท้องถิ่น โดยการใช้เทคโนโลยีในการลงทะเบียนเข้าออกแรงงานต่างด้าวตามช่องทาง จุดผ่อนปรน และจุดรวมเรือ การใช้ข้อมูลร่วมกันในท้องถิ่นต่างๆ ตามแนวชายโขง หากจุดขึ้นและมาตรการร่วมในการบริหารจัดการ ผลกระทบของการเข้ามาของแรงงานต่างด้าว

5.2.2 แต่ละท้องถิ่นตามแนวชายโขงมีการบูรณาการการวางแผนการดำเนินงาน การแก้ปัญหา การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวร่วมกัน และใช้เป็นแผนร่วมที่ทุกจุดเข้าออกของแรงงานต่างด้าวต้องมีมาตรการเหมือนกันและสามารถตรวจสอบได้

5.2.3 สนับสนุนภาคีเครือข่ายในระดับพื้นที่ ให้ความสำคัญกับแนวร่วมเพื่อการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวในระดับพื้นที่ คือ ผู้นำชุมชน เพื่อร่วมด้วยช่วยกันในการแก้ไขปัญหาและสอดส่องดูแล การทำตามกติกา มาตรการเข้าออกของแรงงานต่างด้าว

5. 2. 4 หน่วยงานท้องถิ่นต้องจัดอบรมให้ความรู้ด้านกฎหมายแรงงานหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว และงานสาธารณสุขแรงงานต่างด้าว แก่ผู้นำชุมชน ประชาชนที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการ นายจ้าง และผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ รวมทั้งแรงงานต่างด้าว เพื่อการแก้ปัญหาเบื้องต้น และเพื่อแก้ปัญหาในการบริหารจัดการผลกระทบแรงงานต่างด้าวต่อไป ให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ประจำท่าข้ามประเพณี จุฑารวมเรือ และจุดผ่อนปรนต่างๆ ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันในหลักปฏิบัติและยึดระเบียบแบบแผนเดียวกัน และควรใช้ระบบเทคโนโลยีเข้าช่วยในการบริหารจัดการข้อมูลจะทำให้สามารถรู้ทิศทางและแก้ไขปัญหาได้ตรงจุดมีประสิทธิผลมากขึ้น

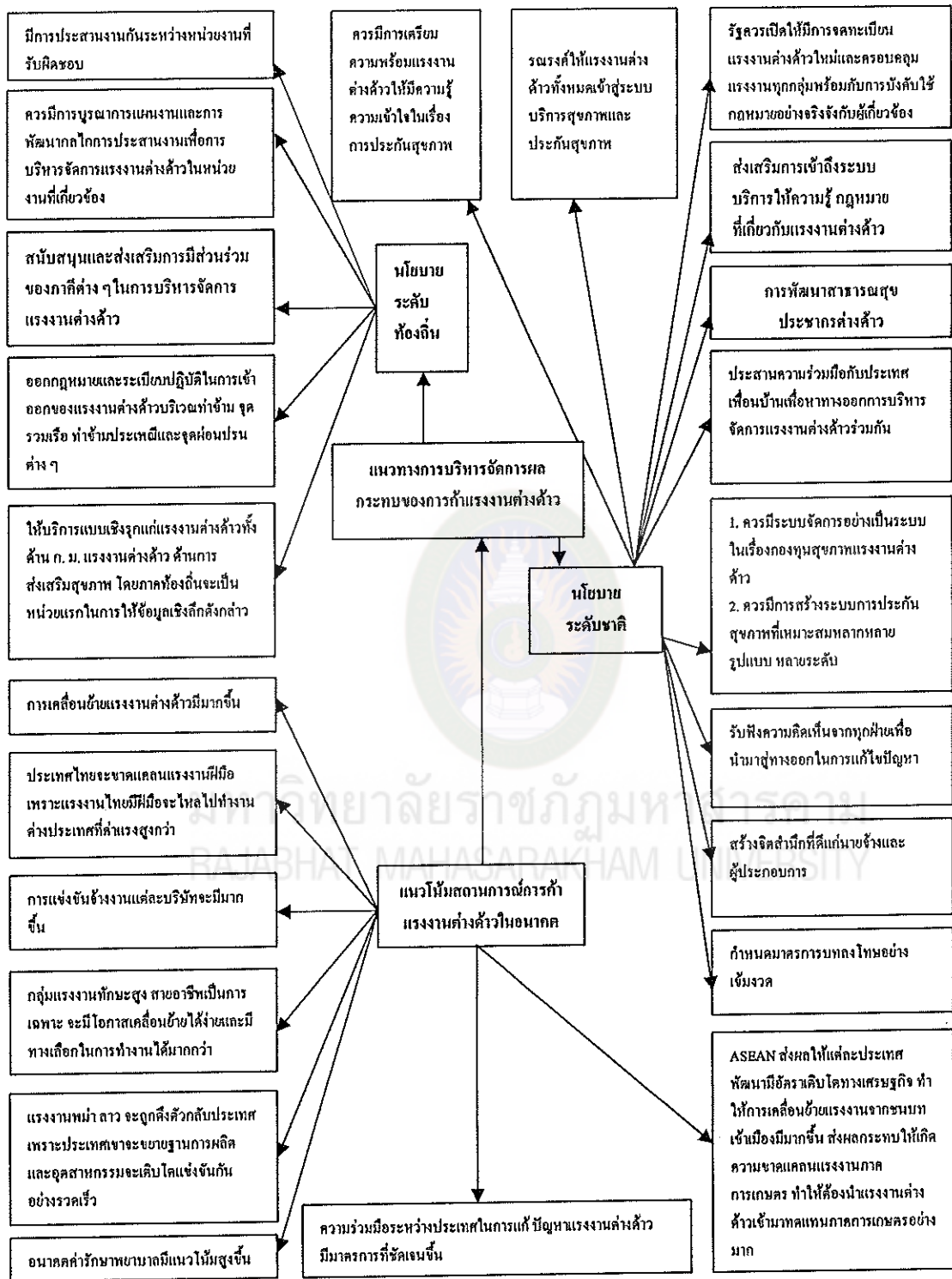
5. 2. 5 ออกกฎหมายและระเบียบข้อห้ามในทิศทางเดียวกัน กำหนดมาตรการออกกฎหมายและระเบียบปฏิบัติในการเข้าออกของแรงงานต่างด้าวบริเวณชายแดนตามท่าข้ามต่างๆ เช่น จุฑารวมเรือ ท่าข้ามประเพณี จุดผ่อนปรน โดยเฉพาะงานในภาคการเกษตรและแบบเข้ามา – เย็นกลับ ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันทุกจุดเข้าออก

5. 2. 6 สนับสนุนส่งเสริมการเข้าถึงและการพัฒนาสถานบริการให้ความรู้ระเบียบกฎหมายแรงงานต่างด้าว แก่ประชาชนตามแนวชายแดนและกลุ่มแรงงานต่างด้าว รวมทั้งมีการพัฒนาสถานบริการให้ข้อมูลความรู้ โดยมีเจ้าหน้าที่คอยให้คำชี้แจงข้อมูลที่ดี

5. 2. 7 สร้างจิตสำนึกที่ดีแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง พัฒนาเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงานแรงงานต่างด้าวให้มีจิตสำนึกที่ดีต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างซื่อสัตย์ตรงไปตรงมา ไม่เอาแรงงานต่างด้าวเป็นที่ฝึกฝนหาผลประโยชน์

5. 2. 8 นำระบบเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารกฎหมายและระเบียบต่างๆ ให้ทันสมัยและเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายเพื่อการใช้ประโยชน์ร่วมกันและการพัฒนาระบบข้อมูลให้เป็นจริงและเป็นปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา เพื่อการเชื่อมโยงและวางแผนนโยบายที่สอดคล้อง

จากการวิเคราะห์รูปแบบการบริหารจัดการผลกระทบของแรงงานต่างด้าวสามารถนำมาจัดทำเป็นแผนภูมิการบริหารจัดการผลกระทบของแรงงานต่างด้าวดังแสดงในแผนภูมิที่ 9 ดังนี้

แผนภูมิที่ 9 แนวทางการบริหารจัดการผลกระทบจากการค้าแรงงานต่างด้าว

จากแผนภูมิที่ 9 สามารถสรุปได้ดังนี้ ในอนาคตแรงงานต่างด้าวจะมีแนวโน้มล้นทะลักเข้ามาเมืองไทยมากขึ้น หากภาครัฐไม่มีนโยบายการบริหารจัดการผลกระทบแรงงานต่างด้าวที่ชัดเจนและนำสู่ภาคปฏิบัติได้อย่างจริงจัง จะนำมาซึ่งผลกระทบต่อสังคมในหลาย ๆ ด้าน ไทยจะขาดแคลนแรงงานฝีมือเพราะแรงงานไทยที่มีฝีมือจะไหลไปทำงานต่างประเทศที่ค่าแรงสูงกว่า การแข่งขันจ้างงานแต่ละบริษัทจะมีมากขึ้น กลุ่มแรงงานทักษะสูงสายอาชีพเป็นการเฉพาะจะมีโอกาสเคลื่อนย้ายได้ง่ายและมีทางเลือกในการทำงานได้มากกว่า แรงงานพม่า ลาว จะถูกดึงตัวกลับประเทศ เพราะประเทศเขาจะขยายฐานการผลิต และอุตสาหกรรมจะเติบโตแข่งขันกันอย่างรวดเร็ว อนาคตคำรักษาพยาบาลมีแนวโน้มสูงขึ้น ความร่วมมือระหว่างประเทศในการแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวมีมาตรการที่ชัดเจนขึ้น และ ASEAN ส่งผลให้แต่ละประเทศพัฒนามีอัตราเติบโตทางเศรษฐกิจ ทำให้การเคลื่อนย้ายแรงงานจากชนบทเข้าเมืองมีมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อให้เกิดความขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร ทำให้ต้องนำแรงงานต่างด้าวเข้ามาทดแทนภาคการเกษตรอย่างมาก การบริหารจัดการผลกระทบของการค้าแรงงานต่างด้าว กำหนดนโยบายไว้ 2 ระดับ คือ

1. นโยบายระดับชาติ ภาครัฐควรเปิดโอกาสให้แรงงานต่างด้าวได้ขึ้นทะเบียนใหม่อีกครั้งเพื่อความชัดเจนของจำนวนแรงงานต่างด้าวที่แท้จริง จะได้ครอบคลุมแรงงานทุกกลุ่ม และสามารถวางนโยบายการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อกลุ่มแรงงานทั้งหมด มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังกับผู้เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว ส่งเสริมการเข้าถึงระบบบริการให้ความรู้และกฎหมายที่เกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว พัฒนางานสาธารณสุขประชากรต่างด้าวประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อหาทางออกการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวร่วมกัน รับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่ายเพื่อนำมาสู่ทางออกในการแก้ไขปัญหา สร้างจิตสำนึกที่ดีแก่นายจ้างและผู้ประกอบการ กำหนดมาตรการบรรเทาผลกระทบอย่างเข้มงวด มีการเตรียมความพร้อมแรงงานต่างด้าวให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกันสุขภาพ รมรงค์ให้แรงงานต่างด้าวทั้งหมดเข้าสู่ระบบบริการสุขภาพและการทำประกันสุขภาพ

2. นโยบายระดับท้องถิ่น องค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการประสานงานกัน มีการบูรณาการแผนงานและการพัฒนากลไกการประสานงานเพื่อการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีต่างๆ ในการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว ออกกฎหมายและระเบียบปฏิบัติในการเข้าออกของแรงงานต่างด้าว บริเวณท่าข้าม จุดรวมเรือและจุดผ่อนปรนต่างๆ ให้บริการแบบเชิงรุกแก่แรงงานต่างด้าวทั้ง

ด้านกฎหมายแรงงาน การส่งเสริมสุขภาพ โดยภาคท้องถิ่นจะเป็นหน่วยแรกในการให้ข้อมูลเชิง
ลึกดังกล่าว

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY